

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

MİLLİ
TEKNOLOJİ
HAYALİSİ

2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI

Program Referans Numarası: TRA2/24/FZD

TRA2 Bölgesi (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars)

AĞRI

IĞDIR

ARDAHAN

KARS

T. C.
SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI
BAŞVURU REHBERİ

Referans No: TRA2/24/FZD

KAYS Üzerinden Son Başvuru Tarihi¹: 24 Aralık 2024 Saat 23:59

Taahhütname Son Teslim Tarihi: 31 Aralık 2024 Saat 18:00

---

¹ Fizibilite teklifleri başvurunun Ajans'a ulaştığı tarihten itibaren en fazla 1 ay içinde değerlendirilir ve ilk yönetim kurulu toplantısında karara bağlanır. Başarılı bulunan fizibilite teklifleri, Ajansın yıllık fizibilite desteği bütçesi sınırları dâhilinde desteklenirler. Bütçenin tükenmesi durumunda Ajans yıl içerisinde yeni başvuru almama yetkisine sahip olup bu durumda yeni başvuru alınmayacağı Ajans internet sitesinde duyurulur. Bu bakımdan başvuruların KAYS üzerinden tamamlanması için son tarih olarak 24 Aralık 2024 tarihi belirlenmiş olmakla birlikte, başvuru sahiplerinin tekliflerini sunmak için son başvuru tarihini beklememeleri tavsiye edilmektedir.

İçindekiler

1. GİRİŞ	8
2. FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI	11
2.1. Fizibilite Desteği Programının Dayanağı	11
2.2. Programın Amaç ve Öncelikleri	11
2.3. Serhat Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak	13
3. FİZİBİLİTE DESTEĞİNE İLİŞKİN KURALLAR	14
3.1. Uygunluk Kriterleri	15
3.1.1. Başvuru Sahiplerinin uygunluğu: Kimler başvurabilir?	15
3.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu	18
3.1.3. Fizibilite Desteğinin Uygunluğu	20
3.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler	25
3.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler	29
3.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler	29
3.2.2. Başvurular nereye ve nasıl yapılacaktır?	35
3.2.3. Başvuruların Alınması İçin Son Tarih	38
3.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin	38
3.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi	39
3.3.1. Ön İnceleme ve İdari Kontrol	39
3.3.2. Teknik ve Mali Değerlendirme	42
3.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi	44
3.4.1. Bildirimin İçeriği	44
3.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi	45
3.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları	45
4. EKLER	50

TANIMLAR

Ajans: T.C. Serhat Kalkınma Ajansı

Aynî Katkı: Projenin uygulamasını kolaylaştırmak veya kalitesini artırmak amacıyla projeye başvuru sahibi, proje ortağı veya iştirakçi tarafından yapılacak olan, parasal nitelikte olmayan ve eş finansman olarak değerlendirilmeyen katkı

Bakanlık: Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

Başvuru Rehberi: Ajans tarafından Başvuru Sahipleri için hazırlanan, destekten yararlanabilecek gerçek veya tüzel kişileri, başvuruda bulunabileceklerde aranan şartları, başvuru ve yararlanma şekil ve şartlarını, destek konusu öncelik alanını, destekten karşılanabilecek uygun maliyetleri, seçim ve değerlendirme kriterlerini, eş finansman yükümlülüklerini, standart başvuru belgelerini ve diğer gerekli bilgileri ayrıntılı, açık ve anlaşılır bir dille açıklayan rehber belge

Başvuru Sahibi: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Ajans tarafından açıklanan destek programları kapsamında Ajanstan proje veya teknik destek almak üzere Ajansa başvuran gerçek veya tüzel kişiler

Bölge Planı: Ajans tarafından hazırlanan ve 2024-2028 dönemini kapsayan TRA2 Bölge Planı

Değerlendirme Komisyonu: Ajansa sunulan projenin ön incelemesi ile teknik ve mali değerlendirmesini yapmak üzere Genel Sekreter başkanlığında ilgili Ajans uzmanları arasından oluşturulacak en az 3 (üç) kişilik komisyon

Destek Yönetimi Kılavuzu: Ajanslarla karşılıklı etkileşim halinde Bakanlık tarafından hazırlanan ve Ajansın sağlayacağı destekler ile bunların izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik temel ilke ve kuralları, iş akış ve tanımlarını, raporlama usul ve esaslarını, destek yönetimi sürecinde kullanılan ilgili belge ve formların standartlarını, yararlanıcılarla imzalanacak tip sözleşme formatını, bilgi sistemlerinin ve veri tabanlarının kullanımını ve gerekli diğer hususları belirleyen el kitabı

Düzey 2 Bölgesi: Bakanlar Kurulu kararıyla bölgesel istatistiklerin toplanması, geliştirilmesi, bölgelerin sosyoekonomik analizlerinin yapılması, bölgesel politikaların çerçevesinin belirlenmesi ve Avrupa Birliği Bölgesel İstatistik Sistemine uygun karşılaştırılabilir istatistikî veri tabanı oluşturulması amacıyla ülke genelinde oluşturulan 26 alt bölgeden her biri

Genç: 18-34 yaş arasındaki bireyler

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

Eş Finansman: Ajans tarafından desteklenen proje veya faaliyetlerde harcanmak üzere, Yararlanıcı tarafından taahhüt edilen nakdî katkı

Fizibilite: Kesin yatırım kararı alınmadan önce, yapılması düşünülen yatırımla ilgili ekonomik, teknik ve finansal sorunlara ilişkin bilgilerin sistemli ve analize elverişli bir biçimde toplanması ve bu bilgilerin etüt edilerek yatırımın rasyonelliğinin araştırılması amacıyla hazırlanan rapor

FZD Programı: Fizibilite Desteği Programı

Görünürlük: Projenin uygulama süresi boyunca Ajans tarafından sağlanan mali destek ile T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı genel koordinasyonunun görünür kılınması ve projenin tanıtılması amacıyla yararlanıcı tarafından alınan tedbirler

İştirakçi(ler): Desteğe konu proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda, doğrudan fayda veya menfaat elde etmeden yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan (sponsorluk, teknik destek sağlama vb.) ve bu rehberde gösterilen iştirakçi beyannamesini imzalayan kurum/kuruluşlar ve/veya ilgili kişi(ler)

İzleme: Ajansın desteklediği program, proje ve faaliyetlerin öngörülen amaç ve hedeflere ulaşması amacıyla, düzenli ve sürekli olarak veri toplanması, uygulamaya ilişkin risklerin önceden tespit edilerek düzeltici ve önleyici tedbirlerin alınması, uygulama performansının takip edilmesi ve denetim faaliyetlerinin yapılabilmesine imkân verecek bilgilerin kayda geçmesini sağlamak üzere yürütülen, tarafsız yönlendirme ve takip faaliyeti

Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) : Ajanslar arası uygulama birliğini sağlamak amacıyla Ajansların; yatırım destekleme, proje destekleme, çalışma programı, bütçe, muhasebe, insan kaynakları, performans ölçme faaliyetleri ile ilgili ve ilişkili gerçek ve tüzel kişilerin ihtiyaç duyulan veri ve bilgilerinin muhafaza edildiği, veri tabanı başta olmak üzere iş ve işlemlerinin yürütüldüğü internet tabanlı e-devlet hizmeti

Kalkınma Planı: 12. Ulusal Kalkınma Planı (2024-2028)

Kamu Kurum veya Kuruluşları: Kamu kurum veya kuruluşları ifadesinden; valilikler, kaymakamlıklar, kamu kurumlarının bölge; il ve ilçe müdürlükleri, kamuya ait olan araştırma enstitüleri, yerel yönetimler, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları gibi kamu tüzel kişilikleri Anayasa tarafından belirlenmiş kurum ve kuruluşlar anlaşılmalıdır. Sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları, organize sanayi bölgeleri, küçük sanayi siteleri, dernekler, vakıflar, kooperatifler ise kamu kurum veya kuruluşları kapsamında değerlendirilmemektedir.

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

Kılavuz: Kalkınma Ajansları Destek Yönetimi Kılavuzu

Kilit Personel: Projenin uygulanmasında doğrudan sorumlu olan ve/veya projede önemli roller üstlenecek yönetici, koordinatör ve bunların yardımcıları ile idari ve mali işlerden sorumlu (teknik uzman, muhasebeci vb.) personel

Mali Destek: Desteklenecek proje veya faaliyetlerin gider bütçelerinin belirlenecek oranlarda Ajans tarafından karşılanması amacıyla güden nakdi ödeme

Menfaat İlişkisi: Proje veya faaliyetin hazırlığı, değerlendirilmesi, seçimi, onayı, uygulamasının teknik açıdan desteklenmesi ve izlenmesi ile diğer aşamalarında görev alanların görevlerinin gizliliğini veya tarafsızlığını, kendilerine, yararlanıcılara ya da başkalarına maddi veya manevi yönden haksız menfaat temini sağlayabilecek

Nihaî Rapor: Proje Uygulama Rehberinde öngörülen usul ve esaslara uygun olarak yararlanıcı tarafından proje uygulama süresinin sonunda sunulan rapor

Program: 2024 Yılı Fizibilite Desteği Programı

Proje: Destekten yararlanmak üzere Ajansa sunulan, belli bir amaca odaklanmış, bütçesi ile bütünlük arz eden, belirli süreli ve düzenli faaliyetler bütünü

Proje Hesabı: Mali desteğe hak kazanan yararlanıcı ve/veya ortağı tarafından projeye özel olarak açılan, Ajans tarafından sağlanan mali desteğin ve sözleşmede belirtilmesi halinde yararlanıcı eş finansmanının aktarıldığı banka hesabı

Proje Ortağı: Desteğe konu proje veya faaliyetin yürütülmesi sürecinde veya sonucunda doğrudan veya dolaylı fayda veya menfaat elde ederek, bunun karşılığında yararlanıcıya projenin yürütülmesinde katkıda bulunan, Kılavuzda gösterilen ortaklık beyannamesini imzalayan ve ilgili başvuru belgelerinde açıkça belirtilen gerçek veya tüzel kişi

Proje Teklif Çağrısı: Ajans tarafından yürütülen belirli bir destek programı kapsamında, nitelikleri net bir şekilde belirlenmiş olan potansiyel başvuru sahiplerinin önceden belirlenen konu ve koşullara uygun olarak proje teklifi sunmaya davet edilmesi

Proje Uygulama Rehberi: Ajanslarla karşılıklı etkileşim halinde olan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan ve yararlanıcıların proje veya faaliyet uygulamaları sırasında uymak zorunda oldukları satın alma ve ihale ilke ve kuralları ile raporlama ve bilgilendirme yükümlülüklerini ayrıntılı olarak düzenleyen rehber ve ekleri

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

Sonuç Odaklı Program: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinde belirtilen bölgesel program tanımına uygun olarak, stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla uygulanacak alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla işbirliği halinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan orta vadeli (tercihen 3 yıllık) program

Sözleşme: Ajans ile yararlanıcı arasında imzalanan, destekten yararlanma ilke ve kurallarını, ödeme usul ve esaslarını, tarafların hak ve yükümlülüklerini ve bu yükümlülüklerin ihlalinin sonuç ve müeyyidelerini düzenleyen anlaşma ve ekleri

Sözleşme Makamı: Serhat Kalkınma Ajansı

Taahhütname: Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemi (KAYS) üzerinden gerçekleştirilen proje başvuruları sonucunda sistem tarafından üretilen, başvuru sahibi tarafından e-imza ile veya ıslak imza ile imzalanarak Ajansa teslim edilmesi gereken belge

TRA2 Bölgesi: Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars illerinden oluşan bölge

Usulsüzlük: Projenin herhangi bir aşamasında yanlış veya yanıltıcı bildirimde bulunmak, sahtecilik yapmak, hile ve dolanlı hareketlerde bulunmak ve Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile bu Yönetmeliği tamamlayıcı nitelikte hazırlanan her türlü belge ve düzenlemede belirtilen ilke ve kurallara aykırı olarak sözleşmede değişiklik yapmak gibi sözleşme ilişkisini ihlal eden fiil ve davranışlar

Yararlanıcı: Program kapsamında Ajanstan destek almaya hak kazanan Başvuru Sahibi

Yasal Temsilci: Başvuru Sahibi veya proje ortağının yetkili karar organının destek başvurusunda bulunmak için belirlediği, proje ile ilgili belgeleri imzalamaya yetkili olan kişi

Yönetim Kurulu: TRA2 Bölgesi illerinin Valileri, İl Belediye Başkanları, İl Genel Meclis Başkanları ve İl Ticaret ve Sanayi Odası Başkanlarından müteşekkil Ajans karar organı

Yönetmelik: Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI KÜNYESİ

Program Adı:	2024 Yılı Fizibilite Desteği Programı	
Referans No:	TRA2-24-FZD	
Genel Amaç:	Bu programın genel amacı, Bölge'nin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, Bölge'nin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik yatırım projelerinin fizibilite çalışmaları ile kalkınma ajanslarının 2024 yılı teması olarak belirlenen Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı temasına katkı sunacak yatırım projelerinin fizibilite çalışmalarının desteklenmesidir.	
Öncelikler:	<ul style="list-style-type: none"> • Öncelik 1: TRA2 Bölgesi'nde turizm destinasyonlarının geliştirilmesi ve markalaştırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi • Öncelik 2: TRA2 Bölgesi'nde kırsal ekonominin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi • Öncelik 3: TRA2 Bölgesi'nde imalat sanayiinin geliştirilmesi ve istihdamın artırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi • Öncelik 4: Bölgesel kalkınma öncelikleri ve ortaya çıkan fırsatlar doğrultusunda TRA2 Bölgesi'nin ekonomik, sosyal ve çevresel açılardan rekabet gücünün artırılmasına yönelik olan ve özellikle kadın girişimciliği ile kadın istihdamını içeren, diğer üç öncelik kapsamında değerlendirilemeyen faaliyetlerin desteklenmesi	
Bütçe:	2.500.000 TL	
Destek Miktarı:	Asgari: 100.000 TL	Azami: 500.000 TL
Destek Oranı:	Asgari: %25	Azami: %100
Proje Uygulama Süresi:	En fazla 12 Ay	
Uygun Başvuru Sahipleri ve Proje Ortakları:	<ul style="list-style-type: none"> • Kamu kurum ve kuruluşları, • Mahalli idareler, • Mahalli idare birlikleri, • Üniversiteler², • Diğer kamu kurum ve kuruluşları,	<ul style="list-style-type: none"> • Organize sanayi bölgeleri, • Küçük sanayi siteleri, • Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, • Sivil toplum kuruluşları,
Son Başvuru Tarihi:	KAYS'tan: 24.12.2024 Saat 23:59	Taahhütname Teslimi: 31.12.2024 Saat 18:00 ³

²Fakülte/yüksekokul /enstitülerin başvuruları üniversite adına yapılmalıdır ve üniversite rektörlük kararında projenin hangi fakülte / yüksekokul / enstitü/ daire başkanlığı tarafından yürütüleceği belirtilmelidir.

³Başarılı bulunan projelere sağlanacak mali destek, program bütçesi ile sınırlıdır. Bu nedenle, FZD Program bütçesinin tamamının son başvuru tarihinden önce kullanılması ve mali destek toplam bütçesinin sınırına ulaşılması durumunda son başvuru tarihi beklenmeksizin 2024 Yılı Fizibilite Desteği Programı sonlandırılır. Bu bakımdan, başvuru sahiplerinin tekliflerini sunmak için belirtilen son tarihi beklememeleri kendi faydalarına olacaktır.

1. GİRİŞ

Kalkınma Ajanslarının amacı; kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, temin edilen kaynakları etkin ve yerinde kullanarak yerel potansiyeli harekete geçirmek, ayrıca Bölge'nin yatırım imkânlarını iç ve dış yatırımcılara tanıtmak suretiyle Bölge'de yapılacak yatırımlar ile ulusal kalkınma planı ve programlarında öngörülen ilke ve politikalarla uyumlu olarak Bölge'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasını gerçekleştirmek, rekabet gücünü yükseltmek ve sürekli kılmaktır. Serhat Kalkınma Ajansı (SERKA) da bu amaç doğrultusunda 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun'a istinaden 25 Temmuz 2009 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla kurulmuş, kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur. Serhat Kalkınma Ajansı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının koordinasyonunda TRA2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars) faaliyet göstermektedir.

TRA2 Bölgesi'nin (Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars) sosyo-ekonomik kalkınması için temel rehber 2024-2028 Bölge Planı'dır. TRA2 Bölge Planı'nda belirlenen Bölge vizyonu; *“Yaşanabilir şehirleri ve markalaşmış doğal, tarihi ve kültürel değerleri ile rekabet gücü yüksek bir Serhat Bölgesi”* şeklindedir. Bu vizyona ulaşabilmek için SERKA, faaliyetlerini Bölge Planı'nda belirlenen stratejik öncelik ve hedefler doğrultusunda yürütmekte; planın hayata geçirilebilmesi için bazı finansal araçlar kullanmaktadır.

Kalkınma Ajanslarının sağlayacağı proje ve faaliyet destekleri ile ilgili iş ve işlemlerin usul ve esasları, bunlardan yararlanma ilke ve kuralları ile uygulanacak mali ve teknik destek programlarını; '4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi', 'Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği', 'Bölge Planı', 'Ajans Yıllık Çalışma Programı' önceliklerine ve 'Destek Yönetimi Kılavuzu'nda belirtilen ölçüt ve standartlara uygun olarak hazırlamaktadır.

Bu kapsamda, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 27. Maddesinde yer aldığı üzere; Ajans, Bölge'nin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, Bölge'nin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik yatırım projelerinin fizibilite çalışmalarına doğrudan mali destek sağlayabilmektedir.

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

2024 Yılı Fizibilite Desteği Programı ile potansiyel başvuru sahibi kurum ve kuruluşların TRA2 Bölgesi 2024-2028 Bölge Planı'nda belirlenen hedef ve stratejiler ile uyumlu, bölgesel kalkınma çabalarına önemli katkılar sağlayacak faaliyetlerinin desteklenmesi planlanmaktadır.

Kalkınma ajansları, 2018 yılından itibaren Sonuç Odaklı Programlar (SOP) üzerinden ilerleyen bir çalışma modeline geçmiştir. SERKA 2024 Yılı Fizibilite Desteği Programı hazırlanırken TRA2 Bölge Planı (2024-2028), ulusal ölçekli plan ve stratejik dokümanlar ve Bölge açısından potansiyel arz eden alanlar dikkate alınarak belirlenen Sonuç Odaklı Programlar ve Yerel Kalkınma Fırsatı olarak değerlendirilebilecek unsurlar ile 2024 yılı kalkınma ajansları teması olan “Kadın Girişimciliği/Kadın İstihdamı” dikkate alınmıştır. Ajansımızın 2024 yılı Çalışma Programında yer alan Sonuç Odaklı Programlar ve bu programların amaçları şu şekildedir:

Turizm Destinasyonlarının Geliştirilmesi ve Markalaştırılması Sonuç Odaklı Programı (TSOP)

Genel Amaç: TRA2 Bölgesi'ndeki mevcut turizm destinasyonlarının geliştirilerek markalaştırılması, yeni turizm destinasyonlarının oluşturulması ve Bölge'nin turizmden elde ettiği gelirlerin artırılması olarak belirlenmiştir.

Özel Amaç 1: Turizm destinasyonlarının altyapısının geliştirilmesi ve altyapısal eksikliklerinin giderilmesi,

Özel Amaç 2: Turizmin tüm yıla yayılması ve faaliyet çeşitliliğinin artırılması için kış, doğa, kültür, hüzün ve inanç gibi farklı turizm türlerine yönelik destinasyonların ve rotaların oluşturulması, markalaştırılması ve tanıtılması,

Özel Amaç 3: Turizm sektörünün beşeri sermaye ve kurumsal kapasitesinin geliştirilmesi,

Özel Amaç 4: Turistik tesislerde sunulan hizmet kalitesinin artırılması olarak belirlenmiştir.

Kırsal Ekonominin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı (KSOP)

Genel Amaç: TRA2 Bölgesi kırsalında üretkenliğin, verimliliğin, yaşam standartlarının ve gelir düzeyinin artırılması olarak belirlenmiştir.

Özel Amaç 1: Bölge'ye ait tarımsal, hayvansal ve yöresel ürünlerin üretimlerinin teşvik edilmesi, tanıtımının ve markalaştırılmasının sağlanması,

Özel Amaç 2: Tarım ve hayvancılık ürünlerinin katma değerinin artırılması, kırsalda üretim yapan iş gücünün bilgi ve beceri seviyesinin artırılması,

Özel Amaç 3: Kırsal ekonomide örgütlenme ve işbirliği kültürünün güçlendirilmesi; kadın ve genç girişimciliğinin, kooperatifçiliğinin ve üretici birliklerinin geliştirilmesi,

Özel Amaç 4: Kırsalda yaşam standartlarının iyileştirilmesi olarak belirlenmiştir.

İmalat Sanayiinin Geliştirilmesi ve İstihdamın Artırılması Sonuç Odaklı Programı (İSOP)

Genel Amaç: TRA2 Bölgesi'ndeki imalat sanayiinin; altyapısının güçlendirilmesi, ticaret hacminin artırılması ve kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi ile istihdamın artırılması olarak belirlenmiştir.

Özel Amaç 1: İmalat sanayiinde başta gençler olmak üzere istihdamın artırılması,

Özel Amaç 2: Bölge'deki işletmelerin tasarım ve ürün geliştirme yeteneklerinin artırılması ile katma değeri yüksek üretime teşvik edilmesi,

Özel Amaç 3: İşletmelerin imalat sanayii alanında rekabet gücünün ve verimliliğinin geliştirilmesi yanı sıra markalaşma ve pazarlamaya önem verilerek ihracat yeteneklerinin geliştirilmesi,

Özel Amaç 4: Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri gibi kümelenmiş üretim bölgelerindeki işletmelerin teknik ve sosyal altyapılarının geliştirilmesi,

Özel Amaç 5: İmalat sanayiindeki işletmeler ile kurum ve kuruluşların altyapı ve beşeri sermayelerinin geliştirilmesi olarak belirlenmiştir.

Yerel Kalkınma Fırsatları

Yukarıda açıklanan SOP'lardan herhangi birinin kapsamına doğrudan girmeyen ancak bölgesel kalkınma açısından önem ve aciliyet arz ettiği değerlendirilen **yerel kalkınma fırsatları** ile Bölge'de **kadın girişimciliği ve istihdamı** başta olmak üzere önemli düzeyde istihdam artışı sağlayacak yatırım konularına yönelik fizibiliteler hazırlanabilecektir.

2. FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI

2.1. Fizibilite Desteği Programının Dayanağı

Kalkınma Ajanslarının sağladığı proje ve faaliyet destekleri ile ilgili usul ve esaslar, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği, Destek Yönetimi Kılavuzu, Proje Uygulama Rehberi ve başvuru rehberinde belirtilmektedir. Ajanslar tarafından bu Yönetmelik, Kılavuz ve Rehber çerçevesinde sağlanacak desteklere ilişkin ilke ve kurallar; ulusal plan ve stratejiler, bölge plan ve programları ile Ajansın yıllık çalışma programında belirtilen öncelikler doğrultusunda oluşturulur.

2024 Yılı Fizibilite Desteği Programı, bu rehberin “Giriş” kısmında ifade edilen üç sonuç odaklı program kapsamında belirlenen amaçların gerçekleştirilmesine ve Sonuç Odaklı Programlardan herhangi birinin kapsamına doğrudan girmeyen ancak bölgesel kalkınma açısından önem ve aciliyet arz ettiği değerlendirilen **yerel kalkınma fırsatları** ile Bölge'de **kadın girişimciliği ve istihdamı** başta olmak üzere önemli düzeyde istihdam artışı sağlayacak yatırımlara katkı sağlamak üzere tasarlanmıştır. Bu rehberde; Fizibilite Desteği Programının genel ve özel amaçları, başvuru uygunluk kriterleri ve diğer başvuru koşulları ayrıntılı biçimde yer almaktadır.

2.2. Programın Amaç ve Öncelikleri

2024 yılı Fizibilite Desteği Programının; TRA2 Bölgesi 2024-2028 Bölge Planı vizyonu doğrultusunda, Planın öncelik ve tedbirleri kapsamında, Ajansın uyguladığı Sonuç Odaklı Programlar, yerel kalkınma fırsatları ve Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü'nün 2024 yılı teması olarak belirlediği kadın girişimciliği/kadın istihdamı başlıkları ile uyumlu olacak şekilde;

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

• **Genel Amacı:**

Bölge'nin kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına, Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine, Bölge'nin yenilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirilmesine yönelik yatırım projelerinin fizibilite çalışmaları ile kalkınma ajanslarının 2024 yılı teması olarak belirlenen kadın girişimciliği ve kadın istihdamı temasına katkı sunacak yatırım projelerinin fizibilite çalışmalarının desteklenmesidir.

• **Özel Amacı:**

TRA2 Bölgesi'nde; turizm destinasyonlarının markalaştırılması ve geliştirilmesine, imalat sanayiinde katma değer artırılmasına, kırsal ekonominin geliştirilmesine, kadın ve genç istihdamının artırılmasına ve yerel potansiyellerin fırsata çevrilmesine yönelik yatırım⁴ projelerinin fizibilite çalışmalarının desteklenmesidir. 2024 yılı Fizibilite Desteği Programı kapsamında dört temel öncelik belirlenmiştir.

Proje başvuruları hazırlanırken, proje konusuna uygun olan öncelik seçilmeli ve ilgili öncelik ile ilişkilendirme yapılmalıdır. Program kapsamındaki öncelikler aşağıdaki gibidir:

- ✓ **Öncelik 1:** TRA2 Bölgesi'nde turizm destinasyonlarının geliştirilmesi ve markalaştırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi,
- ✓ **Öncelik 2:** TRA2 Bölgesi'nde kırsal ekonominin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi,
- ✓ **Öncelik 3:** TRA2 Bölgesi'nde imalat sanayiinin geliştirilmesi ve istihdamın artırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi,
- ✓ **Öncelik 4:** Bölgesel kalkınma öncelikleri ve ortaya çıkan fırsatlar doğrultusunda TRA2 Bölgesi'nin ekonomik, sosyal ve çevresel açılardan rekabet gücünün artırılmasına yönelik olan ve özellikle kadın girişimciliği ile kadın istihdamını içeren, diğer üç öncelik kapsamında değerlendirilemeyen faaliyetlerin desteklenmesi kapsamında fizibilitelerin hazırlanmasına yönelik çalışmalar.

---

⁴ Fizibilite desteği kapsamında yatırım projesi niteliğinde olmayan başvurulara destek verilmez.

*Program kapsamında öngörülen öncelikler doğrultusunda, konusu ve koşulları Ajans öncülüğünde ve yönlendirmesinde belirlenen **Güdümlü Projelere** yönelik hazırlanacak fizibilite çalışmaları bu program kapsamında öncelikli olarak desteklenecektir.*

2.3. Serhat Kalkınma Ajansı Tarafından Sağlanacak Mali Kaynak

Bu program kapsamında desteklenecek projeler için tahsis edilen toplam mali kaynak tutarı **2.500.000 TL** (İki Milyon Beş Yüz Bin Türk Lirası) olarak belirlenmiştir. Serhat Kalkınma Ajansı, bu program için ayırdığı mali kaynakları revize etme, kısmen veya tamamen kullandırmama hakkını saklı tutar.

Destek Tutarı

Program çerçevesinde Ajans tarafından sağlanacak Proje Destek Tutarı, aşağıdaki tabloda belirtilen limitler dâhilinde olacaktır. Bütçe, kâr amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar tarafından sunulan projeler kapsamında **KDV dâhil** hazırlanmalıdır. **Proje bütçesi** Ajanstan talep edilen **destek miktarı** ve varsa başvuru sahibinin taahhüt ettiği **eş finansman miktarının** toplamından oluşmaktadır.

<i>Asgari Tutar</i>	<i>100.000 TL</i>
<i>Azami Tutar</i>	<i>500.000 TL</i>

FZD Programı kapsamında Serhat Kalkınma Ajansı'ndan talep edilecek mali destek, proje teklifinin toplam uygun maliyetinin **% 25'inden** az olamaz. Bu değer in altında kalan destek taleplerini içeren proje teklifleri değerlendirmeye alınmayacaktır.

Bütçede eş finansman öngörüldüğü durumlarda kalan tutar, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, Başvuru Sahibi tarafından eş-finansman olarak karşılanmalıdır. Başvuru Sahibi, proje eş finansmanını, proje ortaklarından, iştirakçilerden ve/veya üçüncü taraflardan sağlayacağı nakdi katkılar ile karşılayabilmektedir. Her halükarda, sözleşmeyi imzalayan taraf olması sebebiyle, eş finansman yükümlülüğü yararlanıcının kendi taahhüdü hükmünde olup, yerine getirilmemesi durumunda yararlanıcı bizzat sorumlu olacaktır. **Aynı katkılar eş finansman olarak kabul edilmez.**

ÖNEMLİ NOT 1: Fizibilite Desteği Programı kapsamında eş finansman zorunlu olmamakla birlikte eş finansman öngören teklifler öncelikli olarak desteklenecektir.

ÖNEMLİ UYARI

Bu program kapsamında eş finansman olarak sadece nakdi katkılar kabul edilir ve projede görev alacak kamu çalışanlarının maaşları eş finansman olarak gösterilemez.

3. FİZİBİLİTE DESTEĞİNE İLİŞKİN KURALLAR

Bu bölümde; “2024 Yılı Fizibilite Desteği Programı” çerçevesinde finanse edilen projelerin sunulması, seçilmesi ve uygulanması ile ilgili kurallar;

- Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği⁵,
- Destek Yönetim Kılavuzu⁶,
- Proje Uygulama Rehberi⁷ hükümlerine uygun olarak açıklanmaktadır.

Başvuru Sahipleri başvuruda buldukları andan itibaren yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerini ve bu rehberde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılırlar. Serhat Kalkınma Ajansı, zorunlu hâllerin ortaya çıkması hâlinde, başvuru dönemi dâhil sürecin herhangi bir aşamasında bu destek programını iptal etme hakkını saklı tutar. Bu durumda Başvuru Sahipleri Ajanstan herhangi bir hak talebinde bulunamaz.

Destek için başvurusu yapılan projeler sonucunda elde edilecek olan tüm çıktılar (fizibilite raporları ve ekleri) proje nihai raporu ile birlikte tüm detayları ile Ajansa sunulmak zorundadır. Ajans bu dokümanları bölgesel kalkınmaya hizmet edecek yatırımlara dönüştürebilmek adına başvuru sahibinin ayrıca muvafakati aranmaksızın kullanma ve paylaşma hakkını saklı tutar. Böyle bir durumda projede yer alan gerçek ve tüzel kişilere ait şahsi bilgiler ve mesleki sır niteliğindeki bilgiler gizli tutulacaktır.

---

⁵ <https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat/yonetmelik/mc0307011126>

⁶ <https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat/diger/mc0909018204>

⁷ <https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat/diger/mc0909018205>

Ajans her bir proje veya faaliyet için, mali destek veya teknik destekten **sadece birisini** sağlayabilir. Ancak, güdümlü projeler için bu hüküm uygulanmaz.

3.1. Uygunluk Kriterleri

Fizibilite desteği kapsamında desteklenecek faaliyetlere yönelik olarak üç temel uygunluk kriteri aranmaktadır:

- Başvuru sahibi ve ortaklarının uygunluğu
- Faaliyetlerin uygunluğu
- Maliyetlerin uygunluğu

Fizibilite desteğinden yararlanacak bir faaliyetin üç temel uygunluk kriterini eksiksiz olarak yerine getirmesi zorunludur.

3.1.1. Başvuru Sahiplerinin uygunluğu: Kimler başvurabilir?

Fizibilite desteğinden yararlanabilecek kurum ve kuruluşlar aşağıda belirtilmiştir. Bunlar sadece **TRA2 (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan illeri ve ilçeleri) Bölgesi'nde** yer alan;

- Kamu kurum ve kuruluşları,
- Mahalli idareler,
- Mahalli idare birlikleri,
- Üniversiteler⁸,
- Diğer kamu kurum ve kuruluşları,
- Organize sanayi bölgeleri,
- Küçük sanayi siteleri,
- Kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları,
- Sivil toplum kuruluşları.

---

⁸ Fakülte/yüksekokul /enstitülerin başvuruları üniversite adına yapılmalıdır ve üniversite rektörlük kararında projenin hangi fakülte / yüksekokul / enstitü/ daire başkanlığı tarafından yürütüleceği belirtilmelidir.

ÖNEMLİ UYARI

Kâr amacı güden kurum ve kuruluşlar ile gerçek kişiler, Başvuru Sahibi veya ortağı olarak Fizibilite Desteği'ne başvuruda bulunamazlar.

Ortaklar, başvuru sahiplerinin uygunluğu bölümünde belirtilen koşullardan “TRA2 Bölgesi (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) sınırları içerisinde kurulmuş olmak veya kayıtlı olmak ya da faaliyet göstermek” dışında, Başvuru Sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini taşımamalıdır.

Destek almaya hak kazanabilmek için, Başvuru Sahipleri aşağıda belirtilen koşulların tümüne uymalıdır:

- Kâr amacı gütmeyen kurum veya kuruluş olması,
- Tüzel kişiliği haiz olması,(Kamu kurum ve kuruluşları için bu şart aranmaz)
- Proje faaliyetinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunması,
- TRA2 Bölgesi'nde kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu Bölge'de bulunması,
- Projenin hazırlığından ve yönetiminden (eğer varsa ortakları ile birlikte) doğrudan sorumlu olması, aracı olarak hareket etmemesi,
- Proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma yetkisine sahip olması.

Ayrıca, aşağıda sayılı hallerden bazıları için süreli bazıları için ise süresiz teklif çağrısına katılma yasağı vardır ve bu program kapsamında destek alamazlar:

a) İflas etmişler veya tasfiye halinde bulunan ve bu durumları nedeniyle işleri kayyum veya vasi tarafından yürütülen, konkordato ilan ederek alacaklılar ile anlaşma yapmış, faaliyetleri askıya alınmış veya bunlarla ilgili bir kovuşturmanın konusu olanlar veya meri mevzuatta öngörülen benzer durumlarda olanlar,

b) Kesinleşmiş yargı kararı (yani temyizi mümkün olmayan bir karar) ile mesleki faaliyete ilişkin bir suçtan mahkûm olanlar,

c) Haklarında, görevlerini kötüye kullandıklarına dair kesinleşmiş mahkeme kararı olanlar,

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

ç) Dolandırıcılık, yolsuzluk, bir suç örgütü içinde yer almak gibi suçlardan kesinleşmiş yargı kararı ile mahkûm olanlar;

d) Herhangi bir kamu ihale prosedürüne veya diğer bir mali desteğe ilişkin yükümlülüklerle uymayarak, sözleşmeyi ciddi bir şekilde ihlal ettiği tespit edilenler,

e) Fizibilite Desteği Programı katılım koşulu olarak Ajans tarafından talep edilen bilgi ve belgelerin temin edilmesi sırasında yanlış beyanda bulunanlar veya bu bilgi ve belgeleri zamanında ajansa sunmayanlar,

f) Mevcut veya daha önceki teklif çağrılarının değerlendirilmesi sürecinde değerlendirme komitesini veya Ajansı etki altında bırakmaya veya gizli bilgi elde etmeye teşebbüs edenler,

g) Sözleşme imzalandığı tarih itibarıyla;

- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri⁹ dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere vergi dairelerine vadesi geçmiş borcu olanlar,
- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere sosyal güvenlik kurumuna vadesi geçmiş borcu olanlar,
- Genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu projeye Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının yüzde üçü kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunanlar,

ğ) Teklif edilen proje dolayısıyla menfaat ilişkisi içinde olanlar.

Yukarıda (a) ve (e)'de belirtilen durumlarda, teklif çağrısına katılma yasağı, ihlalin tespit edildiği tarihten sonraki iki yıl; (b), (c), (ç) (d) ve (f)'de belirtilen durumlarda, kararın tebliğ tarihinden itibaren dört yıl; (g)'de belirtilen durumda yazılı yükümlülüklerinin yerine getirilmesine dek; (ğ)'de yazılı durum için ise süresiz olarak söz konusudur.

---

⁹ 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3. maddesinde tanımlanan idareler.

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

Başvuru Formu'nda yer alan Başvuru Sahibinin Beyanı bölümünde Başvuru Sahipleri, yukarıdaki (a)'dan (ğ)'ye kadar olan kategorilerin hiçbirine girmediklerine dair beyanda bulunmalıdırlar.

Bununla birlikte, **siyasi partiler ve bunların alt birimleri**, hiçbir şekilde başvuru sahibi, proje ortağı ya da iştirakçi olarak proje başvurusunda bulunamazlar, **proje uygulamalarında yer alamazlar**.

ÖNEMLİ NOT 2: Belediyeler, İl Özel İdareleri ve Ticaret ve Sanayi Odaları, 5449 sayılı sayılı Kanununun 19'uncu maddesinin d) ve e) bendinde belirtilen bütçe paylarını Ajansa aktarmadıkça ve bunlarla ilişkili varsa diğer bütün mali yükümlülükleri tamamen yerine getirmedikçe, **yararlanıcı ve/veya proje ortağı** olarak Ajansla destek sözleşmesi imzalayamazlar. Bu durum söz konusu kurumların proje başvurusu yapmalarına engel değildir ancak destek almaya hak kazanılması halinde sözleşme imzalanana kadar yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekmektedir.

Başvuru sahiplerinin niteliğine ilişkin yukarıda belirtilen kurallara ilave olarak, mali desteklerden daha geniş bir yararlanıcı grubunun yararlanabilmesi için, yapılacak başvuru sayısı ve desteklenebilecek başvuru sayısına ilişkin sınırlamalar getirilmektedir:

Aynı takvim yılı içerisinde FZD programı kapsamında bir başvuru sahibi, Ajansa tek başına **en fazla dört** projesi için destek başvurusunda bulunabilir ve ilgili Ajans bunlardan **en fazla iki** tanesine mali destek sağlayabilir. Bu sınırları aşan fizibilite teklifleri ve geriye dönük **bir yıl** içinde **reddedilmiş** olan aynı fizibilite teklifleri değerlendirmeye alınmaz.

3.1.2. Ortaklıklar ve Ortakların Uygunluğu

Başvuru sahipleri tek başlarına ya da başka kişi/kurum/kuruluşlarla birlikte proje başvurusunda bulunabilirler. Bir projede yer alan taraflar arasındaki ilişkinin ortaklık olarak kabul edilmesi için aşağıdaki koşullar birlikte aranmaktadır:

- Hazırlık ve uygulama safhalarına tüm tarafların dâhil olması,
- Kaynakların tedariki ve dağıtılmasında tüm tarafların yer alması

Başvuru sahibinin ortakları FZD başvurularının tasarlanmasına ve uygulanmasına katılabilir ve ortakların projenin uygulanmasına yönelik olarak yaptıkları harcamalar, başvuru rehberinde tanımlanan uygun maliyetler ile uyumlu olması koşuluyla, proje bütçesinden karşılanabilir.

Bu nedenle ortaklar, Bölüm 3.1.1’de belirtilen koşullardan “Ajansın faaliyet gösterdiği TRA2 Bölgesi’nde (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan illeri ve ilçeleri) kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu Bölge’de bulunması” dışında, Başvuru Sahipleri ile aynı uygunluk kriterlerini karşılamalıdır. **Proje teklifinde uygun olmayan ortakların yer alması, teklifin reddedilmesine neden olacaktır.**

ÖNEMLİ NOT 3: Ortaklar için “Ajansın faaliyet gösterdiği TRA2 Düzey 2 Bölgesi’nde (Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan illeri ve ilçeleri) kayıtlı olmaları veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu Bölge’de bulunması” şartı **aranmamaktadır.**

Ortak olacak kuruluşlar EK E’de yer alan ortaklık beyanını doldurmalıdır. FZD Başvuru Formunun Bölüm 4.2.’de yer alan Beyan, Başvuru Sahibinin ve tüm ortaklarının yasal yetki verilmiş temsilcileri tarafından **imzalanmalıdır.**

FZD Programından destek almak amacıyla hazırlanan proje tekliflerine Başvuru Sahibi veya ortak kuruluşlar dışındaki diğer kuruluşlar da iştirakçi ya da alt yüklenici olarak dâhil olabilecektir.

İştirakçiler

Başvuru Sahipleri ve ortakların uygunluk kriterlerini karşılamayan kuruluşlar da proje tekliflerine, o teklifin güvenilirliğini ve sürdürülebilirliğini artırmak amacıyla, **iştirakçi** olarak katılabilirler. İştirakçi kuruluşlar, proje teklifinde teknik ve mali destek sağlama, sponsorluk, uzmanlık aktarımı vb. gibi roller üstlenebilirler. İştirakçiler, başvuru sahipleri ve ortaklar için aranan uygunluk kriterlerine tabi değildir ve yaptıkları harcamalar uygun maliyet olarak **değerlendirilmez.** Başvuru formunda iştirakçilerle ilgili bilgiler bölümünde yer alan beyanname, iştirakçilerin temsil ve ilzama yetkili kişi(ler)i tarafından imzalanmalıdır. (Bkz. EK-A FZD Başvuru Formu, Bölüm 5)

Alt Yükleniciler / Taşeronlar

Proje kapsamında, bazı faaliyetlerin gerçekleştirilebilmesi için satın alma(ihale) yapılması gerekebilir. Bu ihalelerde tanımlanan işler, Proje Uygulama Rehberinde belirtilen satın alma kurallarına uygun olarak seçilen alt yükleniciler tarafından gerçekleştirilir.

ÖNEMLİ UYARI

Ortaklarla birlikte proje sunacak olan başvuru sahipleri bu bölüme özellikle dikkat etmelidir. Başvuru sahiplerinin uygunluğu için **belirtilen tüm şartları** (Bölge içerisinde kayıtlı olması veya merkezlerinin ya da yasal şubelerinin bu Bölge’de bulunması hariç) **ortakların da sağlaması zorunludur**. Ortakların faaliyet alanları, SGK ve vergi borçları, haciz durumları v.b. şartlara uyum göstermesi gerekmektedir. Bu durum projenin her aşamasında **Ajans tarafından kontrol edilecektir**.

ÖNEMLİ NOT 4: Siyasi partiler ve bunların alt birimleri, hiçbir şekilde Başvuru Sahibi, proje ortağı ya da iştirakçi olarak proje başvurusunda bulunamazlar, proje uygulamalarında yer alamazlar.

ÖNEMLİ NOT 5: Proje kapsamında gerçekleştirilecek satın alımlarının proje ortakları ya da iştirakçilerinden sağlanması mümkün değildir. Yararlanıcı, ortak ve iştirakçinin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişiler, alt yüklenici olamazlar.

3.1.3. Fizibilite Desteğinin Uygunluğu

Fizibilite desteği kapsamında sunulan projenin aşağıdaki kriterlerden en az biriyle uyumlu olması gerekmektedir. Bunlar;

- Bölge’nin ekonomik ve sosyal açıdan kalkınması ve rekabet gücü açısından önemli fırsatlardan yararlanılmasına yönelik olması,
- Bölge ekonomisine yönelik tehdit ve risklerin önlenmesine katkı sağlaması,
- Bölge’nin yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesinin geliştirmesini hedeflemesidir.

Fizibilite Desteği kapsamında yatırım projesi niteliğinde olmayan başvurulara destek verilmez.

3.1.3.1. Süre

Fizibilite desteği kapsamında yararlanıcı, sözleşme yükümlülüklerini en fazla **bir yıl (12 ay)** içerisinde tamamlayarak fizibilite raporu ile ekinde oluşan tüm çıktılarını Ajansa sunar. Bu süre, sözleşmenin tüm taraflarca imzalandığı günden bir sonraki gün itibariyle başlar.

3.1.3.2.Yer

Projeler, Serhat Kalkınma Ajansı'nın faaliyet gösterdiği TRA2 Düzey 2 Bölgesi'nde (**Ağrı, Kars, Iğdır, Ardahan illeri ve ilçeleri**) gerçekleştirilmelidir. Ancak, projenin amaçlarına uygunluğu gerekçelendirildiği durumlarda proje faaliyetlerinin bir kısmı Bölge dışında gerçekleştirilebilir. Her halükarda proje temel faaliyetleri Bölge içerisinde gerçekleştirilmelidir.

3.1.3.3.Uygun Proje Konuları

Başvuru Rehberi Bölüm 2.2.'de yer alan "Programın Amaç ve Öncelikleri" kısmında belirtilen programın genel amacına ve önceliklerinden en az birine katkıda bulunan projeler uygun kabul edilecektir.

Aşağıda Fizibilite Desteği Programı kapsamında mali destek almak için uygun olabilecek bazı faaliyet konuları listelenmiştir. Bu faaliyetler örnek mahiyetinde olup, uygun faaliyetler **bunlarla sınırlı değildir** ve Fizibilite Desteği Programının amaç ve önceliklerine uygun olarak geliştirilebilecektir.

Örnek Proje Konuları:

Öncelik 1: TRA2 Bölgesi'nde turizm destinasyonlarının geliştirilmesi ve markalaştırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi kapsamındaki örnek proje konuları aşağıdaki gibidir:

- Turistlerin ziyaret edip vakit geçirebileceği sosyal yaşam alanlarının (kültür-sanat sokak ve caddeleri, aktivite alanları ve temalı parklar gibi) altyapısının iyileştirilmesi, rehabilitasyonu, canlandırılması ve geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmaları
- Ekoturizm/Agroturizm tesisi veya Kamp/ Karavan Merkezi kurulmasına yönelik projelerin fizibilite çalışmaları,
- Turizm master planlarında geçen kültür değerlerinin turizme kazandırılmasına yönelik projelerin fizibilite çalışmaları,
- Alanında öncü ve model olabilecek nitelikte tematik müze, yöreye özgü ve otantik deneyim sunan atölyeler v.b. turizm çekim merkezi oluşturulması ve turizm destinasyonlarının geliştirilmesine yönelik projelerin fizibilite çalışmaları.

Öncelik 2: TRA2 Bölgesi'nde kırsal ekonominin geliştirilmesine yönelik faaliyetlerin desteklenmesi kapsamındaki örnek proje konuları aşağıdaki gibidir:

- Bölge'de kırsal alanlarda alternatif gelir ve istihdam alanları belirlenmesi ile ilgili yatırımlara ilişkin fizibilite çalışmaları,
- Tarım ve hayvancılık ürünlerinin işlenmesi, paketlenmesi ve depolanması yatırımlarına yönelik fizibilite çalışmaları,
- Lisanslı depoculuk yatırımlarına yönelik fizibilite çalışmaları,
- Tarıma dayalı ihtisas OSB kurulumuna yönelik fizibilite çalışmaları,
- Bölge'ye özgü özellikle coğrafi işaretli yerel ürünlerin üretiminin, verimliliğinin, markalaşmasının ve satışının artırılmasına ve bu faaliyetlerin altyapısının iyileştirilmesine yönelik fizibilite çalışmaları.

Öncelik 3: : TRA2 Bölgesi'nde imalat sanayiinin geliştirilmesi ve istihdamın artırılmasına yönelik faaliyetlerin desteklenmesi kapsamındaki örnek proje konuları aşağıdaki gibidir:

- Bölge'deki OSB ve KSS'lerin altyapılarının iyileştirilmesi ile yeni sanayi alanlarının kurulmasına yönelik fizibilite çalışmaları,
- Bölge'nin yenilik ekosisteminin geliştirilmesi kapsamında eksik olduğu düşünülen tesis, ürün, teknoloji veya araçların geliştirilmesini esas alan yatırımların fizibilite çalışmaları,
- Yenilenebilir enerji yatırımlarına dönük fizibilite çalışmaları (Biyogaz tesisi, jeotermal Sera vb.)
- Doğal kaynakların işlenmesine ve katma değerli hale getirilmesine olanak sağlayacak yenilikçi üretim tesislerinin kurulmasına yönelik fizibilite çalışmaları,
- İşletmelerin rekabet gücünün yükseltilmesine katkı sağlayacak donatıların oluşturulmasına yönelik fizibilite çalışmaları,
- Atıl durumdaki kamusal alanların ortak üretim ve istihdam alanlarına dönüştürülmesine yönelik fizibilite çalışmaları.

Öncelik 4: Bölgesel kalkınma öncelikleri ve ortaya çıkan fırsatlar doğrultusunda TRA2 Bölgesi'nin ekonomik, sosyal ve çevresel açılardan rekabet gücünün artırılmasına yönelik olan ve özellikle kadın girişimciliği ile kadın istihdamını içeren, diğer üç öncelik kapsamında değerlendirilemeyen faaliyetlerin desteklenmesi kapsamındaki örnek proje konuları aşağıdaki gibidir:

- Tekstilkent, çağrı merkezi vb. kadın ve genç istihdamının artırılmasına yönelik yapılacak tesislerin fizibilite çalışmaları,
- Kadın istihdamını ve girişimciliğini arttırmaya yönelik kadın girişimcilik merkezleri gibi yatırımların fizibilite çalışmaları,
- Kadın kooperatiflerinin gelir ve istihdam artırma amaçlı yatırımlarına yönelik fizibilite çalışmaları,
- Bölge için ekonomik değere sahip, kritik olan ve aciliyet taşıyan hususların yatırıma dönüşmesine yönelik fizibilite çalışmaları.

Fizibilite desteğinden yararlanan projeler için proje sonunda **hazırlanacak fizibilitenin şablonu olarak Ek F'de yer alan fizibilite desteği etüdü formatı** kullanılır. Bakanlık ya da Ajans gerek görmesi halinde farklı formatlar belirleyebilir. Projenin mahiyetine uygun olarak Ajans, fizibilite şablonunu geliştirecek bölümler eklenmesini talep edebilir. Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluş desteklerinden faydalanmak amacıyla hazırlanacak fizibilitelere, Ajansın uygun görmesi halinde bu kuruluşlar tarafından talep edilecek fizibilite formatları kullanılabilir.

3.1.3.4. Uygun Olmayan Proje Konuları

Uygun proje konuları ve faaliyetleri, destek programının hedefi ve özel amaçları ile uyumlu olarak belirlenmelidir. Bununla birlikte önerilen projeler her koşulda meri mevzuata uygun olmalı ve **aşağıdaki konuları içermemelidir:**

- Siyasi veya etnik içerikli proje ve faaliyetler,
- Hukuka, kamu düzenine, genel sağlığa ve toplumun genel ahlak anlayışına aykırı faaliyetler,
- Çiftçiler tarafından sözleşmeli üretilip, tütün alıcıları tarafından satın alınan tütün üretimi haricinde tütün üretimi,
- Türk Gıda Kodeksi Alkolsüz İçecekler Tebliğine uygun olmayan ürünlerin üretimi,
- Bankacılık, sigortacılık, mali hizmetler,

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

- Döviz spekülasyonu ve mali spekülasyonlar içeren faaliyetler; borsa yatırımları,
- Gayrimenkul yatırımları,
- Çalıştaylar, seminerler, konferanslar veya kongrelere katılım için bireysel sponsorluklar,
- Eğitim veya kurslar için bireysel burslar,
- Hibe verme amaçlı projeler (diğer kişi ya da kuruluşlara hibe (maddi veya ayni) veya kredi sağlamak için),
- Akademik araştırmalar,
- Yerel kuruluşların rutin faaliyetlerini finanse etmeyi teklif eden, özellikle faaliyet giderlerini kapsayan projeler,
- Yatırımlarda Devlet Yardımlarını düzenleyen 2012/3305 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında belirtilen desteklenmeyecek sektörler/yatırımlar
- Ajans ile sözleşme imzalanmadan önce başlatılan veya aynı proje ve proje kapsamında desteklenmesi talep edilen faaliyet yahut harcama kalemleri için diğer kaynaklardan finanse edilen projeler

Ulusal ve uluslararası başka bir kaynaktan finanse edilen projeler, Serhat Kalkınma Ajansından mali destek alamazlar. Ancak yararlanıcılar, eş finansman sunmaları halinde, kendilerinin karşılamak zorunda oldukları eş finansman tutarını, banka ya da finans kuruluşlarından kredi yoluyla temin edebilirler.

Ayrıca proje amacı ile doğrudan bağlantısı kurulamayan şartname satışı, proje faaliyetleri arasında yer alan eğitimlere katılım gibi konulardan gelir elde edilmesi durumlarında elde edilen gelir tespit edildiği ölçüde proje bütçesinden düşülür.

Bununla birlikte;

- Geriye dönük ***bir yıl*** içinde **reddedilmiş** olan aynı fizibilite teklifleri,
- TRA2 Bölgesi 2024-2028 Bölge Planı ve Ajansın 2024 yılı çalışma programıyla doğrudan ilişkilendirilmemiş, Bölge açısından yürütülmesinde stratejik bir öncelik, kritik bir önem ya da aciliyeti olmayan fizibilite çalışmaları,
- Bölge'nin yenilikçilik ve girişimcilik kapasitesini artırmaya yönelik olmayan, yatırıma dönüşmeyecek ya da yatırımın yönlendirilmesine katkı sağlamayacak veya stratejik

eylemlerin başlatılmasına imkân vermeyecek nitelikteki fizibilite çalışmaları **desteklenmeyecektir.**

ÖNEMLİ NOT 6: Bir Başvuru Sahibi **aynı takvim yılı içerisinde** FZD programı kapsamında, **en fazla 4 (dört)** projesi için destek başvurusunda bulunabilir ve **en fazla 2 (iki)** projesi için destek alabilir. Bu sınırları aşan faaliyet teklifleri ve geriye dönük **bir yıl** içinde reddedilmiş olan aynı faaliyet teklifleri **değerlendirmeye alınmaz.**

3.1.4. Maliyetlerin Uygunluğu: Destekten Karşılanabilecek Maliyetler

Fizibilite kapsamında gerçekleştirilecek tüm maliyetler, proje bütçesi standart formuna göre KAYS üzerinden hazırlanmalıdır. Destek için sadece “uygun maliyetler” dikkate alınabilir. Bu nedenle bütçe, hem bir maliyet tahmini hem de “uygun maliyetler” için tavan niteliğindedir. Uygun maliyetler, götürü maliyetlere değil (yolculuk ve gündelik maliyetleri ve dolaylı maliyetler hariç), gerçek maliyetlere (projenin uygulanması sırasında yapılacak fiili maliyetler) dayandırılmalıdır. Proje kapsamında gerçekleştirilecek tüm maliyetler, KAYS'ta yer alan proje bütçesi standart formuna göre hazırlanmalıdır.

Ajans tarafından uygulanan destek programlarında bir maliyetin uygun maliyet olarak kabul edilebilmesi için aşağıdaki genel koşullar aranmaktadır:

- Projenin uygulama süresi içinde gerçekleşmesi ve faturalandırılması,
- Projenin yürütülmesi için gerekli ve gerçekçi mali yönetim prensipleriyle uyumlu olması; maliyet etkinliği yaratması,
- Yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilmesi,
- Yararlanıcının ya da ortağının hesaplarında ya da muhasebe belgelerinde kayıtlı, tanımlanabilir ve doğrulanabilir olması; orijinal kanıtlayıcı ve destekleyici belgelerle desteklenmesi gerekir.

Proje uygulamalarında ortaya çıkan bütün maliyetler destek kapsamına girmemektedir. Bu çerçevede, maliyetlerin uygunluğuna ilişkin esaslar aşağıda belirtilmektedir:

3.1.4.1.Uygun Maliyetler

Uygun doğrudan maliyetler ve uygun dolaylı maliyetler olmak üzere iki türlü uygun maliyet bulunmaktadır:

a. Uygun doğrudan maliyetler:

Uygun doğrudan maliyetler, Ajans tarafından desteklenmesi uygun görülen projenin yürütülmesi için gerekli olan, yararlanıcı veya ortağı tarafından gerçekleştirilen ve gerçek tutarlar üzerinden hesaplanan maliyetlerdir:

- Toplam bütçenin en fazla %10'u kadar yolculuk ve gündelik giderleri¹⁰
- Fizibilite Raporunun Hazırlanmasına Yönelik Hizmet Alımları
- (Varsa) İhale İlan Bedeli
- Fizibilite çalışması neticesinde yapım işlerine yönelik mekanik, statik, elektrik, mimari çizimler vb. ile uygulama projeleri,
- Taşeron maliyetleri (basım, etkinlik organizasyonu vb.),
- Denetim maliyetleri¹¹,
- Mali hizmet maliyetleri (özellikle havale maliyetleri, sigorta, banka maliyetleri vb.)
- Faturalandırılmaları ve talep edilen destek tutarının **%2'sini** geçmemek şartı ile proje hazırlanması ve sunulmasına yönelik olarak yararlanıcı tarafından bu kapsamda temin edilen desteklerden danışmanlık ve kırtasiye giderlerine ilişkin maliyetler
- Katma Değer Vergisi (KDV) giderleri¹²

---

¹⁰ Yurtiçi gündelik giderleri, ilgili yıla ilişkin Merkezi Yönetim Bütçe Kanununun H Cetvelinde (10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu Hükümleri Uyarınca Verilecek Gündelik ve Tazminat Tutarları) belirtilen memur ve hizmetliler başlığı altında, "aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar" için öngörülen tutarın üç katını aşmayacak şekilde belirlenmelidir. Yurtdışı gündelik giderleri için, ilgili yıla ait Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe konulmasına karar verilen "Yurtdışı Gündeliklerine Dair Karar"da belirtilen diğer şekillerde görevlendirilenlerden aylık/kadro derecesi 1-4 olanlar için öngörülen tutar esas alınarak, bu kararın hükümleri uygulanır.

¹¹ Ajans, finansman desteği ve faizsiz kredi desteği dışında, mali destek miktarı 200.000 TL'nin üzerinde olan bütün projelerden denetim raporu talep eder. Bu denetim Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları ile serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tarafından yapılabilir. Kamu kurum ve kuruluşlarını dış denetim kuralından muaftır.

¹² Bütçe, kâr amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar tarafından sunulan projeler kapsamında KDV dâhil hazırlanmalıdır.

ÖNEMLİ UYARI

Fizibilite desteği kapsamında insan kaynakları maliyeti olarak faaliyette görevlendirilmiş personelin net maaşları, sosyal sigorta primleri, ilgili diğer ücret ve maliyetleri uygun maliyet olarak **değerlendirilmemektedir**. Uzmanlık gerektirebilecek insan kaynakları ihtiyacı hizmet alımı yoluyla sağlanabilir; ancak, bu durumda ilgili maliyetler “5. Diğer maliyetler” ya da “6. Diğer” başlıklarının altında yer almalıdır.

ÖNEMLİ UYARI

Fizibilite desteği kapsamında yatırım projelerine kaynak sağlanmayacaktır. Bu açıdan faaliyet bütçelerinin **yerel ofis maliyetleri, sarf malzemesi maliyetleri, ekipman ve malzeme maliyetleri ile inşaat işlerini içermeyeceği** unutulmamalıdır. Bunun yanı sıra **tanıtım ve görünürlük maliyetleri de uygun olmayan maliyetlerdir**.

b. Uygun dolaylı maliyetler

Uygun dolaylı maliyetler, başka bir bütçe kalemi altında verilen maliyetleri içermeyen ve genel idari giderleri (elektrik, su, ısınma maliyetleri vb.) karşılamak üzere projenin toplam uygun maliyetlerinin % 2’sini aşmayacak şekilde belirlenmiş olan götürü tutardır.

3.1.4.2. Uygun olmayan maliyetler

Ajans tarafından uygulanacak destek programlarında **hiçbir şekilde** uygun maliyet olarak kabul edilmeyecek olan maliyet kalemleri aşağıda sıralanmaktadır:

- Yararlanıcının ve proje kapsamında görev alan kişilerin kusur ve ihmalleri sebebiyle doğacak olan ceza, zam, faiz ve sair giderler,
- Borçlar; zarar veya borç karşılıkları,
- Faiz borcu,
- Hâlihazırda başka bir kapsamda finanse edilen kalemler,
- “1. İnsan Kaynakları”, “3. Ekipman ve Malzeme”, “4. Yerel Ofis Maliyetleri”, “5.8 Tanıtım faaliyetleri”, “5.9 İnşaat (Küçük Ölçekli Yapım) İşleri” bütçe başlıkları altında yer alan maliyetler,
- Arazi veya bina alımları,

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

- Kamulaştırma ve istimlak bedelleri,
- Kur farkından doğan zararlar,
- Projenin uygulanmasına katılan kamu görevlilerinin maaşları,
Proje başlangıcından önce yapılan hazırlık çalışmalarının ve diğer faaliyetlerin maliyetleri¹³,
- Yararlanıcı ya da ortakları dışındakiler tarafından gerçekleştirilen maliyetler,
- Salt sözleşmeye, teminatlara ve Ajans ile yararlanıcı arasındaki mali ödemelere¹⁴ ilişkin her türlü vergi, resim, harç ve sair giderler,
- Başvuru Sahibinin projedeki ortağından ya da iştirakçisinden yaptığı satın alımlara yapılacak ödemeler,
- Yararlanıcı, ortak ve iştirakçinin idaresi, denetimi veya sermayesi bakımından nüfuzu altında bulundurduğu gerçek ve tüzel kişilerden yapılan satın alımlara yapılacak ödemeler,
- Her türlü makine, ekipman, donanım, yazılım giderleri,
- Kur artışı dolayısıyla oluşan maliyet artışları,
- Her türlü taşıt ve hammadde alımları,
- Ayni katkılar,
- Otomobil, motosiklet, minibüs, otobüs, kaptıkaçtı, arazi taşıtları, panel van, kamyon ve çekici vb. araç giderleri
- Leasing (finansal kiralama) ve amortisman giderleri,
- Yararlanıcı ya da ortakları dışındakiler tarafından gerçekleştirilen harcamalar
- Proje ile ilgisi olmayan harcamalar,
- Ofis, bina ve her türlü gayrimenkul kira maliyetleri.

---

¹³ Bununla birlikte, başvuru rehberinde açıkça belirtilmek kaydıyla, özellikle proje hazırlama kapasitesi düşük olan hedef kitlelere yönelik proje teklif çağrılarında, proje hazırlanması ve sunulmasını teşvik etmek amacıyla, yararlanıcılar tarafından bu kapsamda temin edilen desteklerden danışmanlık ve kırtasiye giderlerine ilişkin olanlar, faturalandırılmaları şartıyla proje uygun maliyetlerinden sayılabilir ve talep edilen destek miktarının % **2'sini** geçmemek üzere proje bütçesinde gösterilebilir.

¹⁴ Proje uygulaması ile doğrudan ilgili olmayan Ajans ve yararlanıcı arasındaki banka transfer ücretleri, noter masrafları ve vergiler gibi giderler ifade edilmektedir.

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

- Yerel ofis maliyetleri,
- Her türlü yapım işleri.
- Yukarıda sayılmayan ancak Ajans mevzuatı veya diğer ilgili mevzuat çerçevesinde yasaklanmış veya uygun olarak değerlendirilmeyen diğer maliyetler uygun maliyet değildir.

Başvuru Formunda yer verilmeyen bir hususa ilişkin maliyetlendirmenin bütçe tablosunda yer alması mümkün değildir. Başvuruların değerlendirilmesi sonrasında, sözleşmenin imzalanmasından önceki kontrol sürecinde, Ajans gerekli durumlarda bütçede değişiklik yapılabilecektir. Kontroller sonrasında, Başvuru Sahibinin ilave açıklama yapması istenebilir ve Serhat Kalkınma Ajansı destek tutarında indirim yapılabilir. Ancak hiç bir şekilde bütçe tablosunda belirtilen tutar üzerinden artırım yapılmayacaktır. Bu nedenle bütçe tablosu dikkatli doldurulmalıdır.

Başvuru Sahibinin gerçekçi ve uygun maliyetli bir bütçe sunması kendi yararınadır. Bütçeyi netleştirmek için, **maliyetlerin gerekçelerinin, KAYS üzerinden ayrıntılı bir şekilde** hazırlanması gerekmektedir.

Aynı katkılar

Başvuru Formunda ayrı bir liste halinde sunulması gereken, yararlanıcı ya da ortakları tarafından yapılan aynı katkılar, gerçek harcamaları yansıtmazlar ve uygun maliyet olarak değerlendirilmezler. Bu nedenle, bu katkılar, yararlanıcı tarafından sağlanan eş finansman olarak değerlendirilemez. Ancak, desteğin verilmesi durumunda, yararlanıcı, Başvuru Formunda belirttiği bu katkıları üstlenmek zorundadır.

3.2. Başvuru Şekli ve Yapılacak İşlemler

3.2.1. Başvuru Formu ve Diğer Belgeler

Başvurular, bu rehberin ekinde bulunan Başvuru Formu ve talep edilen diğer belgeler ile birlikte KAYS üzerinden yapılmalıdır. Bu belgelerin elektronik nüshaları Serhat Kalkınma Ajansı internet sitesinden (www.serka.gov.tr) temin edilebilir. KAYS üzerinden başvuru yapmak için öncelikle <https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr> adresinden projeyi hazırlayacak kişinin kayıt olması ve sonrasında adına başvuru yapacağı kurumu (sistemde kayıtlı değilse) sisteme

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

kaydetmesi gerekmektedir. Başvuru Formu ve diğer belgeler Türkçe hazırlanmalıdır. Talep edilen belgeler ve proje başvurusunda öngörülen çalışmalara bağlı olarak meri mevzuata göre zorunlu belgeler dışında hiçbir ek belge değerlendirmeye tabi tutulmayacaktır.

Aşağıdaki destekleyici belgeler ıslak imzalı-kaşeli olarak tarayıcı ile elektronik ortama aktarıldıktan sonra ***.zip veya *.rar formatında sıkıştırılarak** KAYS'a yüklenmelidir. Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinde belirtilen konularda herhangi bir hata veya Başvuru Formundaki önemli bir tutarsızlık (Örneğin: Bütçede belirtilen miktarların Başvuru Formunda belirtilenlerle tutarsızlık göstermesi) başvurunun **reddine yol açabilir**. Sunulan bilginin açık olmaması ve bu durumun adil bir değerlendirme yapılmasına engel teşkil etmesi durumunda, ek açıklama talep edilecektir.

ÖNEMLİ UYARI

Başvuru Formu KAYS üzerinden doldurulmalı, destekleyici belgeler taranarak sisteme eklenmeli ve başvuru işlemleri tamamlandıktan sonra sistemin ürettiği taahhütname üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmadan Ajansa teslim edilmelidir. Başvuru Formu ve diğer belgeler Türkçe hazırlanmalıdır. Başka formatta hazırlanmış taahhütnamelerin teslimi, **başvurunun reddine yol açacaktır**.

Taahhütnamenin **başvuru sahibinin yetkili temsilcisi** tarafından imzalanması gerekmektedir. Bu husus, KAYS'a yüklenecek imza sirküleri veya vekâletname gibi belgeler üzerinden kontrol edilecektir. Yetkili olmayan kişiler tarafından yapıldığı tespit edilen **başvurular reddedilir**.

Başvuru Sırasında Sunulması Gereken Destekleyici Belgeler:

Başvuruların, Ön İnceleme aşamasında kabul edilebilmesi ve projenin Mali ve Teknik Değerlendirme aşamasına alınabilmesi için Başvuru Formu ve diğer ekler yanında aşağıdaki destekleyici belgelerin asıllarının ya da onaylanmış örneklerinin KAYS'a yüklenmesi gerekmektedir. Bu belgeler başvuru sırasında elektronik sisteme yüklenecek ve daha sonra destek almaya hak kazanan Başvuru Sahiplerinden başvuru formu ve ekleri ile birlikte aslı veya onaylı olarak sunulması gereken belgelerdir. Destekleyici belge örneklerine KAYS üzerinden ve Ajansımız internet sitesinden (www.serka.gov.tr) erişilebilmektedir.

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

	Belge Adı	Açıklama
1	Yetki ve Hesap Açma Beyanı (Ek E Örnek 1)	Proje faaliyetinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunduğunu, başvuru sahibinin TRA2 Bölgesi'nde yer aldığını, kayıtlı olduğunu veya faaliyet gösterdiğini belirten ve başvuru sahibi kurum/ kuruluşun proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma ehliyetine sahip olduğuna dair kurumun en üst yetkili amiri tarafından imzalanmış beyan (EK E Örnek-1)
2	Yetkili Yönetim Organı Kararı ve İmza Beyannamesi/ Sirküsü (Ek E Örnek-2)	<p>Başvuru sahibini temsile, ilzama ve proje belgelerini imzalamaya yetkili kişi veya kişilerin belirlendiği, Serhat Kalkınma Ajansına proje sunulmasına ve projenin başarılı olması durumunda uygulanmasına ilişkin kararın alındığı Yetkili Yönetim Organı Kararı ile yetkilendirilen kişilerin kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için tatbiki imzaları, diğerleri için imza sirküleri (EK E- Örnek 2)</p> <p>(Başvuru aşamasında bu belgenin kurum amiri -örneğin belediyeler için belediye başkanı- tarafından imzalanması yeterli olacaktır. Projenin başarılı olması durumunda sözleşme aşamasında yetkili- yönetim organının -örneğin belediyeler için belediye meclisi- kararı gerekecektir. Başvuru sahibi türüne göre yetkili yönetim organı aşağıda belirtilmiştir:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kamu kurumları için en üst yetkili amir kararı (Vali, Kaymakam, Bölge Müdürü, İl Müdürü vb.), • Belediyeler için Belediye Meclisi kararı, • İl Özel İdaresi için İl Genel Meclisi kararı, • Mahalli İdare Birlikleri için Birlik Meclisi kararı, • Üniversiteler için rektör kararı, (Üniversitelerin rektörlük karar metninde projenin hangi hangi fakülte / yüksekokul / enstitü/ daire başkanlığı tarafından hazırlandığı ve uygulanacağı ayrıca belirtilmelidir.)

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

		<ul style="list-style-type: none"> •Ticaret ve Sanayi Odaları ile Küçük Sanayi Siteleri için Yönetim Kurulu kararı, •OSB’ler için Müteşebbis heyet kararı •Sivil toplum kuruluşları için Mütevelli Heyeti veya Yönetim Kurulu kararı) <p>(Yönetim Organı Kararına ek olarak başvuru sahibi sivil toplum kuruluşu statüsünde ise bu kuruluşları temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerin imzalarını noter tarafından tasdik eden belge sunulmalıdır.)</p> <p>(Kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için en üst yetkili amir / kurul onaylı tatbiki imza beyanı yeterlidir)</p>
3	Ortaklık Kararı (Ek E Örnek-3)	<p>Projede ortak bir kurum/kuruluş yer alıyorsa bu kurum/kuruluşu temsile, ilzama ve proje belgelerini (Ortaklık Beyannamesi) imzalamaya yetkili kişi veya kişileri belirleyen projede ortak olma kararını, kurum/ kuruluşun proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma ehliyetine sahip olduğunu ve mali destek sağlanacaksa bu hususu da içeren- yönetim kurulu kararı; ihtiva eden yetkili yönetim organı kararı (EK E– Örnek 3)</p> <p>(Başvuru aşamasında bu belgenin kurum amiri -örneğin belediyeler için belediye başkanı- tarafından imzalanması yeterli olacaktır. Projenin başarılı olması durumunda sözleşme aşamasında yetkili yönetim organının -örneğin belediyeler için belediye meclisi- kararı gerekecektir.)</p>
4	İştirakçi Beyannamesi	<p>Projede iştirakçi bir kurum/kuruluş yer alıyorsa ve kurum/kuruluşun en üst yetkili amiri tarafından imzalanmış beyan (EK E Örnek-4)</p>
5	Kuruluş Belgeleri	<p>Başvuruda bulunan kuruluşun ve her ortak kuruluşun resmi kayıt (tescil) belgesi, kuruluş tüzüğü, kuruluş sözleşmesi vb. (Kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için bu şart</p>

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

		aranmaz).
6	Faaliyet Belgesi	Kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları haricindeki kuruluşlar için, başvuruda bulunan kuruluşun/ortağın (son 3 (üç) ay içerisinde alınmış) faal olduğunu gösterir belge
7	Teknik Şartname	Proje kapsamında 50.000 TL ve üzeri tüm hizmet alımlarına ilişkin sağlanacak hizmetin detaylarını ihtiva eden teknik şartname (Hazırlanacak olan teknik şartnamelerde alınacak hizmet ayrıntılı şekilde tanımlanmalıdır)
8	Proforma Fatura	Proje kapsamında gerçekleştirilecek 50.000,00 TL ve üzeri mal ve hizmet alımlarına ilişkin satın alımlarda her bir kalem için en az 2 adet proforma fatura veya hizmetlere yönelik teklif mektubu. (Hizmet alımı ile ilgili alınacak tekliflerde yapılacak işin içeriği açıklanmalıdır. Yapılacak iş için kaç adam/gün çalışacağı, saha ziyareti yapılıp yapılmayacağı, ulaşımın nasıl sağlanacağı, hazırlanacak raporun içeriği gibi detaylar mutlaka yer almalıdır.)

FZD faaliyetinin hazırlık ve uygulama safhalarından doğrudan sorumlu olan başvuru sahibi ve varsa ortakları tarafından FZD faaliyetinin uygulanabilmesi için ilgili mevzuat gereğince resmi makamlardan alınması gerekli olan her türlü mülkiyet, kira sözleşmesi, izin, ruhsat, yetki ve lisans gibi belgelerin sözleşme tarihine kadar hazırlanması gerekmektedir.

ÖNEMLİ NOT 7: Yukarıda belirtilen belgeler, başvuru destek almaya hak kazanması durumunda sözleşme sırasında kesinlikle **fotokopi** olarak teslim **edilmeyecektir**. İstenen belgelerin başvuru sahipleri tarafından asıl veya onaylı (noter, aslı gibi yapmaya yetkili amir tarafından imzalı, kurum mühürlü ya da aslı Ajansça görülmek şartıyla onaylanacak sureti) suretlerinin sözleşme esnasında teslim edilmesi zorunludur.

Proje teklifinin başarılı bulunması halinde sözleşme aşamasından önce Ajans tarafından talep edilecek evrak aşağıda listelenmiştir:

- Başvuru formu ve KAYS'a yüklenen tüm destekleyici belgelerin aslı, onaylı sureti veya aslı Ajansça görülmek şartıyla sureti
- Başvuru sahibini temsile, ilzama ve proje belgelerini imzalamaya yetkili kişi veya kişilerin belirlendiği, Serhat Kalkınma Ajansına proje sunulmasına ve projenin başarılı olması durumunda uygulanmasına ilişkin kararın alındığı **Yetkili Yönetim Organı Kararı** ile yetkilendirilen kişilerin kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için tatbiki imzaları, diğerleri için imza sirküleri (EK E- Örnek 2)
- Başvuru sahibini ve ortakları için; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3. Maddesinde tanımlanan idareler dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden yapılandırılmış borçlar hariç olmak üzere **SGK borçları ve vergi borçları olmadığına dair belge**
- Başvuru sahibini ve ortakları için; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3. Maddesinde tanımlanan idareler dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden yapılandırılmış vergi borcu olan Başvuru Sahiplerinin veya Proje Ortaklarının, yapılandırılmış borcu düzenli olarak ödediklerine dair belgeyi sunmaları; vergiden muaf olanlar veya vergi mükellefiyeti olmayanlar, muafiyet durumunu gösteren belgeyi sunmaları gerekmektedir.
- Başvuru sahibini ve ortakları için; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3. Maddesinde tanımlanan idareler dışındaki gerçek veya tüzel kişilerden, söz konusu proje veya faaliyetine ilgili Ajans tarafından sağlanacak destek tutarının **%3 (yüzde üç)'ü** kadar ya da daha fazla bir meblağ için, herhangi bir nedenle haklarında kesinleşmiş haciz işlemi bulunmadığını gösterir belgenin aslı veya onaylı sureti
- FZD kapsamında, Ajans ile yararlanıcılar arasında yapılacak olan sözleşmeler için yararlanıcının, projenin toplam bütçesi üzerinden bir nüsha sözleşmeye ait **damga vergisini yatırması** ve dekontları Ajans'a iletmesi gerekmektedir. Damga vergisinden muafiyeti bulunan kurumların da (kamu kurum ve kuruluşları hariç), muafiyete ilişkin belgeleri Ajans'a ulaştırması gerekmektedir.
- Başvuru sahibinin tabi olduğu satın alma kurallarını belirten beyanname

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

- Tüzel kişilik belgesi örneği
- Başvuru sahibi veya ortağı 5449 Sayılı Kanunun 19. Maddesinin (d) ve (e) bendlerinde belirtilen hususların muhatabı ise bunlarla ilişkili tüm mali yükümlülüklerini yerine getirdiğine dair beyan (Ayrıca Ajans Yönetim Hizmetleri Birimince de kontrol edilecektir.)
- Kimlik Beyan Formu
- Mali Kimlik Formu
- Mali Kontrol Taahhütnamesi
- Destekle oluşturulacak fizibilite formatının Fizibilite Desteği Etüdü Formatı olacağını beyan eden Format'ın imzalı, mühürlü ve kaşeli hali
- İlgili bankada proje için özel olarak açılan proje hesabı bilgileri¹⁵

3.2.2. Başvurular nereye ve nasıl yapılacaktır?

Başvurular, başvuru rehberinde belirtilen esas ve usullere uygun yapılmalıdır. Başvuru formu ve ekleri Kalkınma Ajansları Yönetim Sisteminde (KAYS) (<https://kaysuygulama.sanayi.gov.tr>) doldurulduktan sonra başvuru sırasında istenen destekleyici belgeler sisteme yüklenir. Başvuru süreci “**BAŞVURUYU TAMAMLA**” butonuna basılarak sistemin verdiği referans numarası üzerinden üretilen taahhütnamenin imzalanması ile tamamlanır.

---

¹⁵ 15/7/2018 tarihli ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi gereğince, merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin kalkınma ajansları tarafından desteklenmeye hak kazanan projelerine tahsis edilen kaynaklar, yararlanıcı idarelerin bütçelerine gelir kaydedilmeksizin açılacak özel hesaplarda izlenir. Söz konusu projelerde kullanılmak üzere merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince taahhüt edilecek eş finansman tutarı, bütçe ve bütçe dışı imkanlardan karşılanır. Bütçe dışı imkânlarla karşılanamayan eş finansman tutarını, bu amaçla idarelerin bütçelerinde (06) ve (07) ekonomik kodlarını içeren tertiplerde yer alan ödeneklerden tahakkuka bağlamak suretiyle söz konusu projeler için açılan özel hesaplara ödemeye yararlanıcı idareler yetkilidir.

Kalkınma Ajansları Mali Desteklerinden Yararlanan Kamu İdarelerine Tahsis Edilen Kaynakların Aktarımı, Kullanımı, Muhasebeleştirilmesi İle Diğer Hususlara İlişkin Usul ve Esaslar'a göre Yararlanıcı bütçelerinde ajans desteklerinden faydalanan projelerin gerçekleştirilmesi için eş finansman katkısını bütçe dışı kaynaklarla, bütçe dışı kaynaklardan karşılanamaması durumunda ilgisine göre (06) ve (07) ekonomik kodlarından tahakkuka bağlanmak suretiyle ödediği, Ajans tarafından sağlanan mali desteğin aktarıldığı ve sözleşmede belirtilmesi durumunda harcamaların tamamının karşılandığı ve yararlanıcı kamu idarelerinin muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimi adına kamu sermayeli bankaların birinde açtırılan hesap, proje hesabıdır.

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

1	Kalkınma Ajansları Yönetim Sistemine giriniz ve Kullanıcı Girişi bağlantısını tıklayınız. E-Devlet sistemi üzerinden sisteme giriş yapınız. Kayıt formunda Rol Seçimi bölümünden “Başvuru Sahibi Kullanıcısı” rolünü seçiniz ve istenen bilgileri doldurarak sisteme kaydolunuz.
2	Sisteme kayıt sayfasına, kullanıcı adınız ve şifreniz ile giriş yapınız. Sisteme girdiğiniz mail adresine gelen onay kodunu girerek hesabınızı onaylayınız.
3	Ana sayfada “Tüzel Paydaş İşlemleri” sekmesine tıklayarak, başvuru sahibi ve ortaklara ait bilgileri giriniz.(Daha önceden kaydı olan kurumların tekrar girmesine gerek yoktur)
4	Paydaş bilgilerini girdikten sonra başvuru işlemleri bölümünden “Başvuru Yap” bağlantısına tıklayın, gelen sayfada il bölümünden projenin uygulanacağı ili ve başvuracağınız FZD destek programını seçiniz.
5	Sistem sizi adım adım doldurmanız gereken bölümlere yönlendirecektir. Başvuru formunu tamamen doldurduktan sonra destekleyici belgelerin elektronik kopyalarını sisteme yükleyip, başvurunuzu KAYS üzerinden son başvuru tarihine kadar onaylayınız.
6	KAYS üzerinden üretilen taahhünameyi 24 Aralık 2024 saat 23:59’dan itibaren en geç 5 (beş) iş günü içerisinde e-imza ile imzalayınız.
7	Taahhünamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhünameyi başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile son başvuru tarihinden itibaren en geç 5 (beş) iş günü içerisinde (31 Aralık 2024 saat 18:00’e kadar) Ajansa teslim ediniz. Ancak unutulmamalıdır ki; Fizibilite desteği bir teklif çağrısı değildir. Ajans tarafından hazırlanan başvuru rehberi ve ekleri internet sitesinde sürekli bir şekilde yayımlanmaktadır. Başvuru sahipleri son tarihi beklemeksizin istedikleri herhangi bir tarihte Ajansa proje başvurusunda bulunabilecektir.

Taahhünamenin e-imza ile imzalanması esastır. Taahhünamenin e-imza ile imzalanmadığı hallerde, taahhüname başvuru sahibi tarafından ıslak imzalı olarak elden veya posta yolu ile Fizibilite Desteği Programı Başvuru Rehberi’nde belirtilen son kabul tarih ve saatine kadar aşağıdaki adreslere teslim edilir.

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

T.C. Serhat Kalkınma Ajansı Merkez Binası Ortakapı Mahallesi Atatürk Caddesi No:69 Merkez/ KARS
T.C. Serhat Kalkınma Ajansı Ağrı Yatırım Destek Ofisi Fırat Mahallesi Yaşar Kemal Caddesi Ağrı Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) Binası Kat: 3 Merkez/AĞRI
T.C. Serhat Kalkınma Ajansı Ardahan Yatırım Destek Ofisi Karagöl Mahallesi Kongre Caddesi İskan Sokak No: 41 Kat: 2 (Ardahan Ticaret ve Sanayi Odası Binası) Merkez/ARDAHAN
T.C. Serhat Kalkınma Ajansı Iğdır Yatırım Destek Ofisi Cumhuriyet Mahallesi 503. Sokak Ağgöl İş Merkezi No: 11 Kat:3/17 Merkez/IĞDIR

Bu durumda taahhütnameyi elden teslim edenlere imzalı ve tarihli bir alındı belgesi verilir. Her başvuru; kabul tarihi, saati ve referans numarası ile kaydedilir.

Başka yollarla (örneğin faks ya da elektronik posta ile) taahhütnamesi gönderilen ya da başka adreslere teslim edilen **proje teklifleri reddedilecektir**. Başvuru Sahipleri, başvurularının eksiksiz olup olmadığını Başvuru Formunda yer alan kontrol listesinden kontrol etmelidirler.

Tam olmayan başvurular reddedilecektir.

Ajans, başvuruda sunulan bilginin açık olmaması ve bu durumun adil bir değerlendirmeye engel teşkil etmesi durumunda ek açıklama talep edebilecektir. Ayrıca, Ajans sözleşme öncesinde ve değerlendirme esnasında destekleyici bilgi ve belgeleri talep etme hakkını saklı tutar.

3.2.3. Başvuruların Alınması İçin Son Tarih

Başvuruların KAYS üzerinden alınması için son tarih **24 Aralık 2024 Saat 23:59'dur**. Bu tarih ve saat itibarıyla KAYS başvurulara kapatılacak ve sonrasında herhangi bir değişiklik veya gönderim işlemi yapılamayacaktır. Yapılan başvuruya ilişkin taahhütnamenin sistem üzerinde elektronik olarak imzalanması veya ıslak imzalı taahhütnamenin Ajansa teslim edilmesi en geç **31 Aralık 2024 Saat 18:00'a** kadar yapılabilecektir. Zamanında KAYS üzerinden tamamlanmayan ve/veya ıslak imzalı taahhütnamesi Ajansa sunulmayan proje başvuruları değerlendirmeye alınmayacaktır. Posta veya kargo şirketine bağlı gecikmelerden başvuru sahibi sorumlu olup, bu şekilde gecikmiş başvurular Ajans tarafından değerlendirmeye alınmayacaktır.

ÖNEMLİ UYARI

Fizibilite desteği bir teklif çağrısı değildir. Ajans tarafından hazırlanan başvuru rehberi ve ekleri internet sitesinde **sürekli** bir şekilde yayımlanmaktadır. Başvuru sahipleri **istedikleri herhangi bir tarihte** Ajansa proje başvurusunda bulunabilecektir. Proje başvuruları teslim alındığı tarihten itibaren en fazla 1 ay içerisinde değerlendirilir ve ardından ilk yönetim kurulu toplantısında Yönetim Kurulunun onayına sunulur.

ÖNEMLİ NOT 8: Başarılı bulunan projelere sağlanacak mali destek Program bütçesi ile sınırlıdır. Bu nedenle, FZD Program bütçesinin tamamının son başvuru tarihinden önce kullanılması ve mali destek toplam bütçesinin sınırına ulaşılması durumunda söz konusu son başvuru tarihi beklenmeksizin 2024 Yılı Fizibilite Desteği Programı sonlandırılır.

3.2.4. Daha Fazla Bilgi Almak İçin

Sorularınızı FZD referans numarasını açık bir şekilde belirterek, elektronik posta ya da faks ile aşağıdaki adrese veya faks numarasına gönderebilirsiniz.

E-posta adresi	: syb@serka.gov.tr
Telefon	: + 90 474 212 52 00
Faks	: + 90 474 212 52 04

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

Soruların yanıtları, Ajansa ulaşma tarihinden sonra en geç 10 gün içerisinde Ajansın www.serka.gov.tr adresinde yayımlanacaktır.

Tüm adaylara eşit davranılacak ve bir Başvuru Sahibine sağlanan bilgi Sıkça Sorulan Sorular (SSS) aracılığıyla diğer Başvuru Sahiplerine de sunulacaktır. Başvuru sahiplerince talep edilen tüm bilgilere ilişkin resmi açıklamalar Ajans tarafından yapılacaktır. Sıkça Sorulan Sorular Listesi'nde ve Başvuru Rehberi'nde yer almayan hiçbir bilgi, başvuru sahipleri ve Ajans için bağlayıcı nitelik taşımamaktadır.

3.3. Başvuruların Değerlendirilmesi ve Seçilmesi

Belirlenen usullere uygun olarak hazırlanacak ve ajansa sunulacak olan her bir proje teklifi, Genel Sekreter başkanlığında ilgili Ajans uzmanlarından oluşturulacak *en az üç kişilik* bir değerlendirme komisyonu tarafından, başvurunun ajansa ulaştığı tarihten itibaren *en fazla bir ay* içerisinde değerlendirilir ve Yönetim Kurulunun onayına sunulur.

Proje teklifleri, Yönetim Kurulunca öncelikli olarak ele alınır ve değerlendirme sonuçlarının Yönetim Kuruluna sunulmasını takiben yapılacak ilk toplantıda karara bağlanır.

Değerlendirme; **ön inceleme ve faaliyetin teknik ve mali değerlendirmesi olmak üzere iki aşamalıdır**. Değerlendirme komisyonunun uygun görmesi durumunda bu iki aşama aynı oturumda gerçekleştirilebilir. Yararlanıcının eş finansman öngördüğü faaliyet teklifleri öncelikli olarak değerlendirilir ve desteklenir.

3.3.1. Ön İnceleme ve İdari Kontrol

Yalnızca zamanında teslim edilen proje teklifleri ön incelemeye alınır. Bu aşamada Değerlendirme Komisyonu tarafından teklifin FZD Başvuru Formu İdari Kontrol Listesinde bulunan kriterleri karşılayıp karşılamadığı kontrol edilir. Aşağıda bir örneği bulunan İdari Kontrol Listesinde yer alan kriterlerden herhangi birini karşılamayan proje teklifleri, Teknik ve Mali Değerlendirmeye alınmayacak olup bu aşamada reddedileceklerdir. **Sadece ön incelemeyi geçen başvurular değerlendirme işleminin sonraki safhalarına alınacaktır.**

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

UYGUNLUK KONTROL LİSTESİ

KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru Sahibi uygundur.		
2. Ortak(lar) uygundur.		
3. Proje TRA2 Düzey 2 Bölgesi'nde (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) uygulanacaktır.		
4. Projenin süresi, izin verilen azami süreyi (12 Ay) aşmamaktadır.		
5. Proje, geriye dönük 1 yıl içinde reddedilmiş olan aynı fizibilite teklifini içermemektedir		
6. Talep edilen destek tutarı, izin verilen azami destek tutarından(500.000 TL) yüksek, asgari destek tutarından(100.000 TL) az değildir.		
7. Bütçe, kâr amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlar tarafından sunulan projeler kapsamında KDV dâhil hazırlanmıştır.		
8. "Bir Başvuru Sahibi aynı takvim yılı içerisinde FZD programı kapsamında, en fazla 4 (dört) projesi için destek başvurusunda bulunabilir ve en fazla 2 (iki) projesi için destek alabilir." kriterine aykırılık söz konusu değildir.		
9. Talep edilen destek oranı, uygun toplam bütçenin % 25'inden az değildir.		
10. İdari maliyetler uygun doğrudan maliyetlerin %2'sini aşmamaktadır.		

İDARİ KONTROL LİSTESİ

Başvurunuzu yapmadan önce aşağıdaki maddelerin her birinin tamamlandığından ve başvurunuzun aşağıdaki kriterleri tam olarak karşıladığından emin olunuz.	Başvuru Sahibi tarafından doldurulacak	
KRİTERLER	Evet	Hayır
1. Başvuru formu çevrimiçi ve Türkçe hazırlanarak KAYS üzerinden başvuru yapılmış, KAYS üzerinden oluşturulan taahhütname e-imza ile imzalanmış veya ıslak imza ile imzalanıp ajansa sunulmuştur.		
2. Bütçe, mantıksal çerçeve ve projede yer alan kilit personelin özgeçmişi Başvuru Formu ekinde sunulmuştur.		
3. (Gerekliyse) Ortaklık Beyannamesi KAYS üzerinden doldurulmuştur.		
4. (Gerekliyse) İştirakçi Beyannamesi KAYS üzerinden doldurulmuştur.		
5. Proje faaliyetinin proje sunan kurum/kuruluşun görev ve yetki alanı içerisinde bulunduğunu, başvuru sahibinin TRA2 Bölgesi'nde yer aldığını, kayıtlı		

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

<p>olduğunu veya faaliyet gösterdiğini belirten ve başvuru sahibi kurum/kuruluşun proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma ehliyetine sahip olduğuna dair kurumun en üst yetkili amiri tarafından imzalanmış beyan (EK E Örnek-1) sunulmuştur</p>		
<p>6. Başvuru sahibini temsile, ilzama ve proje belgelerini imzalamaya yetkili kişi veya kişilerin belirlendiği, Serhat Kalkınma Ajansına proje sunulmasına ve projenin başarılı olması durumunda uygulanmasına ilişkin kararın alındığı Yetkili Yönetim Organı Kararı ile yetkilendirilen kişilerin kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için tatbiki imzaları, diğerleri için imza sirküleri (EK E- Örnek 2) sunulmuştur. (Başvuru aşamasında bu belgenin kurum amiri -örneğin belediyeler için belediye başkanı- tarafından imzalanması yeterli olacaktır. Projenin başarılı olması durumunda sözleşme aşamasında yetkili yönetim organının -örneğin belediyeler için belediye meclisi- kararı gerekecektir.)</p> <p>(Yönetim Organı Kararına ek olarak, başvuru sahibi sivil toplum kuruluşu statüsünde ise bu kuruluşları temsil ve ilzama yetkili kişi veya kişilerin imzalarını noter tarafından tasdik eden belge sunulmalıdır. Kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için en üst yetkili amir / kurul onaylı tatbiki imza beyanı yeterlidir)</p>		
<p>7. Projede ortak bir kurum/kuruluş yer alıyorsa bu kurum/kuruluşu temsile, ilzama ve proje belgelerini (Ortaklık Beyannamesi (EK E- Örnek 3)) imzalamaya yetkili kişi veya kişileri belirleyen projede ortak olma kararını, kurum/kuruluşun proje hesabını kendi adına açma, bu hesaba para aktarma ve bu hesaptan harcama yapma ehliyetine sahip olduğunu ve mali destek sağlanacaksa bu hususu da içeren yönetim kurulu kararı; ihtiva eden yetkili yönetim organı kararı sunulmuştur. (Başvuru aşamasında bu belgenin kurum amiri -örneğin belediyeler için belediye başkanı- tarafından imzalanması yeterli olacaktır. Projenin başarılı olması durumunda sözleşme aşamasında yetkili yönetim organının -örneğin belediyeler için belediye meclisi- kararı gerekecektir.)</p>		
<p>8. Projede iştirakçi bir kurum/kuruluş yer alıyorsa ve kurum/kuruluşun en üst</p>		

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

yetkili amiri tarafından imzalanmış beyan (EK E Örnek-4) sunulmuştur		
9. Başvuruda bulunan kuruluşun ve her ortak kuruluşun resmi kayıt (tescil) belgesi, kuruluş tüzüğü, kuruluş sözleşmesi vb. (Kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları için bu şart aranmaz) sunulmuştur.		
10. Kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler, küçük sanayi siteleri, organize sanayi bölgeleri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları haricindeki kuruluşlar için, başvuruda bulunan kuruluşun/ortağın (son 3 (üç) ay içerisinde alınmış) faal olduğunu gösterir belge sunulmuştur.		
11. Proje kapsamında 50.000 TL ve üzeri tüm hizmet alımlarına ilişkin olarak, sağlanacak hizmetin detaylarını ihtiva eden teknik şartname sunulmuştur.		
12. Proje kapsamında 50.000 TL ve üzeri tüm hizmet alımlarına ilişkin farklı firmalardan alınmış 2 (iki) adet proforma fatura sunulmuştur.		

3.3.2. Teknik ve Mali Değerlendirme

Ön incelemeden geçen başvurular, FZD Programının amaç ve öncelikleriyle olan ilgililiği, yöntemi, sürdürülebilirliği, bütçe ve maliyet etkinliği açılarından aşağıda yer alan değerlendirme tablosuna göre teknik ve mali değerlendirmeye tabi tutulur.

Proje teklifleri değerlendirme komisyonu üyelerinin ikisi tarafından aşağıdaki tablodaki puanlama dikkate alınarak ayrı ayrı değerlendirilir. Fizibilite teklifinin başarılı kabul edilebilmesi için her bir Değerlendirme Komisyonu üyesinden birinci bölümden **(ilgililik) en az 35 (otuzbeş)** ve tüm Değerlendirme Komisyonu üyelerinden ortalama **en az 65 (altmışbeş)** puan alması zorunludur.

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

DEĞERLENDİRME TABLOSU

Bölüm	Puan
1. İlgililik	45
Teklif edilen fizibilite çalışmasının konusu Bölge'nin ekonomik ve sosyal kalkınması ve rekabet gücü açısından ne derece önemli?	10
Teklif, 2024 yılı çalışma programında fizibilite desteği kapsamında desteklenecek alanlarla ne kadar ilgili?	10
İhtiyaçlar ve sorunlar ne kadar doğru bir şekilde tanımlanmış?	10
Teklif edilen fizibilite çalışması diğer uygulanan/uygulanacak programlarla karşılaştırıldığında ne düzeyde katma değer yaratacak unsurlar içeriyor?	10
Teklif edilen fizibilite çalışması Bölge'ye hizmet edecek kritik ulusal veya uluslararası projeler için ne derece yönlendirici/özendirici olacaktır?	5
2. Yöntem ve Sürdürülebilirlik	30
Projede amaçlar, beklenen sonuçlar, faaliyetler yeterince tutarlı tanımlanmış mı?	10
Önerilen faaliyetler uygun ve uygulanabilir mi?	10
Başvuru Sahibi ve ortakları (eğer var ise) proje yönetimi ve teknik uzmanlık konusunda yeterli deneyime sahip mi?	10
3. Bütçe ve maliyet etkinliği	25
Tahmini maliyetler ile beklenen sonuçlar arasındaki oran yeterli mi?	10
Yapılması öngörülen harcamalar faaliyetlerin uygulanması için gerekli mi?	10
Proje önerisi için eş finansman öngörülmüş mü?	5
TOPLAM	100

İki değerlendirme komisyonu üyesinin vermiş olduğu puanlar arasında 20 (yirmi) puan ve üzeri fark olması halinde, teklif üçüncü komisyon üyesi tarafından tekrar değerlendirilir. Üçüncü değerlendirme puanının diğer iki değerlendirme puanına olan farkının birbirine eşit olması halinde başarı puanı yüksek olan değerlendirme puanı ile üçüncü değerlendirme puanının aritmetik ortalaması esas alınır. Üçüncü değerlendirme puanının başarısız olması halinde ilgili proje için değerlendirme süreci yeniden başlatılır. Yeniden değerlendirme sonucunda da aynı durumun ortaya çıkması halinde değerlendirme komisyonu başka üyelerle yeniden oluşturularak proje tekrar değerlendirilir. Bir komisyon üyesinin başarılı, diğerinin başarısız bulunduğu fizibilite

teklifi üçüncü komisyon üyesine incelenir. Üçüncü komisyon üyesi, fizibilite teklifini başarısız bulması halinde, puan farkına bakılmaksızın iki başarısız puanın; başarılı bulması halinde ise iki başarılı puanın aritmetik ortalaması alınır. Ancak başarılı puanlar arasındaki farkın 20 (yirmi) ve üzeri olması durumunda ilgili proje için değerlendirme süreci yeniden başlatılır. Yeniden değerlendirme sonucunda da aynı durumun ortaya çıkması halinde değerlendirme komisyonu başka üyelerle yeniden oluşturularak proje tekrar değerlendirilir. **Başarılı bulunan fizibilite teklifleri, Ajansın yıllık fizibilite desteği bütçesi sınırları dâhilinde desteklenir.** Ajans yıl içerisinde yeni başvuru almama yetkisine sahip olup bu durumda yeni başvuru alınmayacağı Ajans internet sitesinde duyurulur.

3.4. Değerlendirme Sonucunun Bildirilmesi

3.4.1. Bildirimin İçeriği

Değerlendirme sonucunda başarılı bulunan fizibilite teklifleri ve ekleri Yönetim Kurulunun onayına sunulur. Yönetim Kurulunun onayından sonra, başarılı bulunan proje isimleri Ajansın internet sitesinde yayımlanır ve başvuru sahiplerine başvuru formu ve ekleri ile başvuru rehberinde belirtilen destekleyici belgelerin aslı veya onaylı suretinin **15 işgünü içinde** sunulması gerektiği bildirilir. Bu rehberin “**3.5 Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları**” kısmında belirtilen süreler dâhilinde sözleşme imzalanır. Değerlendirme sonucunda başarısız bulunan fizibilite teklifleri ise, reddedilme nedenini içeren bir mektupla birlikte KAYS üzerinden başvuru sahibine iletilir. Bu bildirim takip eden beşinci günün sonunda söz konusu hususlar tebliğ edilmiş sayılır. Başvurunun reddedilmesi veya destek verilmemesi kararı, aşağıda belirtilen gerekçelere dayandırılacaktır:

- Başvuru, son başvuru tarihinden sonra alınmıştır;
- Başvuru eksiktir veya belirtilen idari koşullara uygun değildir;
- Başvuru Sahibi veya ortaklarından biri ya da bir kaçısı uygun değildir;
- Proje uygun değildir (örneğin teklif edilen projenin program kapsamında olmaması, teklifin izin verilen azami süreyi aşması, talep edilen katkının izin verilen azami katkıdan daha fazla olması vb.);

- Proje, programın amaç ve öncelikleriyle yeterince ilgili değildir ve/veya sürdürülebilir değildir,
- Proje, teknik ve mali açıdan, seçilmiş olan diğer projelere göre daha az puan almıştır;
- Talep edilen destekleyici belgelerin biri ya da birkaçı belirtilen son tarihten önce teslim edilmemiştir;
- Bu Rehberde bulunan herhangi başka bir kritere uyulmamıştır.

Ajansın bir başvuruyu reddetme ya da destek vermeme kararı nihaidir.

3.4.2. Öngörülen Zaman Çizelgesi

Proje teklifleri Ajansa ulaştığı tarihten itibaren en fazla 1 (bir) ay içinde değerlendirilerek sonuçlar ilk Yönetim Kurulu'nun onayına sunulacaktır. Değerlendirme sonuçları yapılacak ilk Yönetim Kurulu Toplantısında öncelikli olarak ele alınarak karara bağlanacaktır. Yönetim Kurulu onayına müteakip desteklenmesine karar verilen FZD projeleri Ajansın internet sayfasından ilan edilecek ve ayrıca başvurularının sonucuna ilişkin durum KAYS üzerinden ve/veya Ajansın gerekli gördüğü hallerde elektronik olarak bildirilecektir.

3.5. Sözleşme İmzalanması ve Uygulama Koşulları

Yönetim Kurulu kararıyla desteklenmesi öngörülen fizibilite tekliflerine verilecek mali destek ve buna ilişkin ilke ve kurallar, başvuru sahibi ile Ajans adına Yönetim Kurulu Başkanı veya yönetim kurulunun yetkilendirmesi halinde Genel Sekreterin KAYS üzerinden imzalayacağı bir sözleşmeye bağlanır. Sözleşme imzalanmadan önce Ajans, gerektiğinde başvuru sahibinden ek bilgi ve belge isteyebilir. Başvuru sahipleri, desteklenmesine karar verilen projelerin ajans tarafından Ajans internet sitesinde ilan edilmesinden itibaren **15 işgünü içinde** ek bilgi ve belgeleri KAYS'a yükler ve varsa matbu olarak teslim edilmesi gerekenleri Ajansa teslim eder. Sözleşmeler, gerekli belgelerin temininden sonra başvuru sahiplerine **5 iş günü içinde** KAYS üzerinden yapılacak bildirim müteakip **en geç 10 iş günü içinde** e-imza ile imzalanır. E-imza kullanılamaması durumunda Ajansa başvuru yapılır. Bu süre zarfında Ajansa başvurmayan veya sözleşme imzalamayacağını yazılı olarak bildiren veya Ajans tarafından talep edilen belgeleri zamanında sunmayan başvuru sahipleri söz konusu destekten feragat etmiş sayılır ve aynı proje için bir yıl süre ile tekrar başvuruda bulunamazlar. Bu süre zarfında, mücbir sebep veya

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

beklenmeyen halden ötürü sözleşme imzalamayacağını bildiren sözleşme sahiplerine *yirmi (20) iş günü* ilave süre tanınabilir. Sunulan belgelerin gerçeğe aykırı yahut KAYS'ta yer alan bilgi ve belgelerden farklı olması durumunda da başvuru sahibiyle sözleşme imzalanmaz. Başvuru Sahibi tarafından doldurulmuş olan Fizibilite Desteği Başvuru Formu ve ekleri, sözleşmenin de ekleridir. Bu sebeple, değerlendirmeye tabi tutulan fizibilite teklifi metninde yer alan bilgilerde ve faaliyetlerde, uygulama esnasında proje içeriğini önemli ölçüde etkileyecek değişiklik yapılamaz. Bu tür desteklerde yararlanıcı, sözleşme yükümlülüklerini **en fazla 1 yıl içerisinde tamamlayarak nihai raporunu Ajansa sunar.**

Sözleşme özellikle aşağıda belirtilen hakları ve yükümlülükleri düzenler:

Kesin destek tutarı: Azami destek tutarı sözleşmede belirtilecektir. Bölüm 3.1.3'de açıklandığı gibi, bu tutar, tahminlere dayalı bir şekilde hazırlanan bütçe çerçevesinde belirlenecektir. Kesin destek tutarı, proje sona erdiğinde ve nihai rapor sunulduğunda kesinlik kazanacaktır. Mali destek Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliğinin 38'inci maddesindeki istisnalar saklı kalmak kaydıyla hiçbir koşulda sözleşmede belirtilen tutarı geçemez, sözleşme tutarını aşan ek ödeme yapılamaz ve yararlanıcı tarafından aynı sözleşme kapsamında ek destek talebinde bulunulamaz.

Hedeflerin gerçekleştirilememesi: Yararlanıcının sözleşme koşullarını yerine getirmemesi halinde Ajans destek tutarını azaltabilir ve/veya o zamana kadar ödenen tutarların tamamen ya da kısmen geri ödenmesini talep edebilir. Ayrıca desteklenen proje veya faaliyet kapsamında, Ajans tarafından istenen bilgi ve belgelerin zamanında ve eksiksiz verilmemesi, izleme ziyaretlerinde uygulama ve yönetim mekanlarına erişimin zorlaştırılması yahut engellenmesi veya projenin sözleşmeye, eklerine ve yürürlükteki mevzuata uygun şekilde yürütülmediğinin tespiti halinde Ajans, ödemeleri durdurabilir ve/veya sözleşmeyi feshederek buna ilişkin mevzuatta ve sözleşmede belirtilen hukuki yollara başvurabilir.

Sözleşmenin değiştirilmesi: Yararlanıcıların projelerini, Ajans ile imzaladıkları sözleşme hükümleri doğrultusunda uygulamaları esastır. Ancak sözleşmenin imzalanmasından sonra projenin uygulamasını zorlaştıracak veya geciktirecek önceden öngörülemeyen ve beklenmeyen durum yahut mücbir sebep söz konusu ise sözleşme tarafların mutabakatı ile uygulamanın

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

herhangi bir safhasında değiştirilebilir ve/veya proje uygulamasının tamamı veya bir kısmı durdurulabilir.

Raporlar: Yararlanıcılar, sözleşme yükümlülüklerini **sözleşme süresi** içerisinde tamamlayarak nihai raporunu Ajansa sunar. Yararlanıcı tarafından sözleşmede belirtilen uygulama süresinin sona ermesini takip eden **30 (otuz) gün** içinde Nihai Rapor'un Ajans'a sunulması gerekmektedir. Ayrıca Ajans, yararlanıcıdan ilave bilgi ve belge talebinde bulunabilir.

Fizibilite Raporunun Uygunluğu: Fizibilite desteğinden yararlanan projeler için proje sonunda hazırlanacak fizibilitenin şablonu olarak Ek F'de yer alan Fizibilite Desteği Etüdü Formatı kullanılır. Bakanlık ya da Ajans gerek görmesi halinde farklı formatlar belirleyebilir. Projenin mahiyetine uygun olarak Ajans, fizibilite şablonunu geliştirecek bölümler eklenmesini talep edebilir. Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluş desteklerinden faydalanmak amacıyla hazırlanacak fizibilitelere, Ajansın uygun görmesi halinde bu kuruluşlar tarafından talep edilecek fizibilite formatları kullanılabilir.

Ajans, raporun şekil, içerik ve kalite bakımından uygunluğunu kontrol eder. Uygunluk kontrolü kapsamında sunulan fizibilitenin şeklen Ajans tarafından talep edilen formata uygunluğu kontrol edilir. Ajans fizibilite desteği sonucunda hazırlanan fizibilite raporunun uygunluğunun değerlendirilmesinde teknik olarak ihtiyaç duyması durumunda meslek kuruluşları başta olmak üzere konuyla ilgili kişi, kurum ve kuruluşlardan destek alabilir.

Hazırlanma süreci, içerik ve kalite bakımından ise aşağıda belirtilen hususlar üzerinden değerlendirme yapılır.

- Fizibilite raporu, teklif aşamasında yer alan amaçlarla örtüşmekte midir?
- Fizibilite çalışmasında yeterli nitelikte personel görev almış mıdır?
- Fizibilite raporu formatında yer alan bütün başlıklar için yeterli araştırma ve inceleme yapılmış mıdır?
- Fizibilite raporlarında yer alması beklenen genel kabul görmüş analiz teknikleri kullanılmış mıdır?
- Fizibilite çalışmasında kullanılan veriler/veri kaynakları güvenilir ve güncel midir?

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

- Yapılan çalışma daha önce başka kurum ve kuruluşlar tarafından yapılmış bir çalışmanın tekrarı mıdır?
- Yapılan çalışmalar etik dışı (sahtecilik, intihal, çarpıtma, tekrar yayım, haksız yazarlık, uydurmacılık ve benzeri) unsurları içermekte midir?
- Ajans tarafından içeriğe ilişkin belirtilen diğer hususlar yerine getirilmiş midir?

Ödemeler: Başarılı FZD sahibine yapılacak ön ödeme miktarı, **destek tutarının %60 (yüzde altmış)'ını aşamaz.** Varsa sözleşmede ön ödeme için belirtilen şartların yerine getirilmiş olması kaydıyla, bu tutar, yararlanıcının talebini müteakip on iş günü içinde başvuru sahibinin ve/ veya ortağının sadece bu faaliyet için açtırıp kullanacağı ve sözleşmede belirtilen banka hesap numarasına yatırılır. Yapılan ön ödemeler tamamen harcanana kadar, proje hesabının bakiyesi yararlanıcı tarafından sözleşmede bildirilen proje hesabına bağlı gelir getirici bir hesapta değerlendirilir. Sözleşmede de açıkça belirtileceği üzere, bu kapsamda elde edilen bütün faiz geliri ile bunun üzerindeki her türlü hak ajansa aittir. Proje özel hesabına bağlı hesaplarda biriken bu faiz gelirlerinin, proje dönemi sonunda ajansın kendi hesaplarına iadesi talep edilebileceği gibi yararlanıcıya yapılacak nihai ödemeden mahsup edilmesi de mümkündür.

Nihai ödeme ise, uygulamanın sona erdiği günden itibaren **en geç 30 (otuz) gün** içinde yararlanıcı tarafından sunulacak nihai raporun ve ödeme talebinin uygun bulunması halinde, raporun onaylandığı tarihten itibaren belirtilen süre içerisinde yine yararlanıcının sözleşmede belirtilen banka hesabına yatırılır.

Raporların Ajansa süresinde sunulmaması veya Ajans tarafından uygun bulunmaması durumunda sözleşmeler feshedilerek sağlanan destek, ferîleriyle birlikte geri alınır.

Projeye ait kayıtlar: Yararlanıcı, proje uygulanmasına dair tüm hesap ve kayıtları şeffaf bir şekilde tutmakla yükümlüdür. Bu kayıtlar desteğin son ödemesinin yapılmasından sonra 5 (beş) yıl süreyle saklanmalıdır.

Denetim: Gerekliğinde yapılacak denetimler sırasında yararlanıcı, proje uygulama ve yönetim mekânlarına erişimi zorlaştırmamak yahut engellemek ve talep edilen her türlü bilgi ve belgeyi görevli personele zamanında sunmak zorundadır. Sözleşme hükümleri, Ajans tarafından hem kayıtlar üzerinde hem de yerinde yapılabilecek denetimlere olanak tanıyacaktır. Ajans uygun

T.C. SERHAT KALKINMA AJANSI
2024 YILI FİZİBİLİTE DESTEĞİ PROGRAMI BAŞVURU REHBERİ

gördüğü projelerden, kendi belirleyeceği ve başvuru rehberinde belirteceği kriterlere (destek miktarı, yararlanıcın yasal statüsü vs.) göre denetim raporu talep edebilir. Bu denetim Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından yetkilendirilen bağımsız denetçiler ve bağımsız denetim kuruluşları ile serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler tarafından yapılabilir. Projelerin denetimi Ajans tarafından da yaptırılabilir. Bu durumda **denetim maliyeti proje bütçesinde yer almaz.**

Tanıtım ve Görünürlük: Yararlanıcılar, ortaklar ve alt yükleniciler; projelerindeki hizmet, mal alımı ve yapım işleri faaliyetlerinde Serhat Kalkınma Ajansı'nın sağladığı desteği ve T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının genel koordinasyonunu görünür kılmak ve tanıtmak için, <https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat/diger/mc0909018205> adresinde yayınlanan “Görünürlük Rehberi”ne uygun olarak gerekli önlemleri alır.

Satın Alma İşlemleri: 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi yararlanıcılar, destek programları çerçevesinde desteklenen proje ve faaliyetler kapsamında yapacakları satın alma faaliyetlerini bu mevzuat çerçevesinde gerçekleştirirler. Söz konusu Kanuna tabi olmayan yararlanıcılar ise; proje ve faaliyetler kapsamında yapılacak olan mal ve hizmet satın alımlarını “Kalkınma Ajansları Tarafından Sağlanan Destekler için Satın Alma Rehberi”nde belirtilen hükümler çerçevesinde gerçekleştirir.

Başvuru sahibi başvuruda bulunduğu andan itibaren ilgili mevzuat hükümlerini ve bu rehberde yer alan bütün hususları kabul etmiş sayılır. Kalkınma ajansları destek mevzuatında değişiklik olması durumunda, söz konusu değişikliğin yürürlüğe girme tarihi itibarıyla henüz tamamlanmamış olan program süreçleri (başvuru, değerlendirme, sözleşme, raporlama vb.) için güncel mevzuat hükümleri uygulanacaktır.

4. EKLER

EK A: Başvuru Formu- (KAYS üzerinden doldurulacak)

EK B: Bütçe- (KAYS üzerinden doldurulacak)

EK C: Mantıksal Çerçeve- (KAYS üzerinden doldurulacak)

EK D: Projede Yer Alan Kilit Personelin Özgeçmişleri - (KAYS üzerinden doldurulacak)

EK E: Destekleyici Belge Örnekleri

EK F: Fizibilite Desteği Etüdü Formatı

EK G: Performans Göstergeleri